

REFERAT Kommunalbestyrelsen 2022-25 d. 17-06-2024

Mødedato Mandag d. 17. juni 2024 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Velkommen.....	3
Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Emil Samaras om parkeringskælderens bag rådhuset....	4
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Carina Høedt, Merete Winther Hildet	5
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Carina Høedt og Trine Labuhn, 2. vic	6
Forslag til beslutning fra 2. viceborgmester Michael Brautsch og rådmændene Laura Lindahl og Ni	7
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, rådmand Nikolaj Bøgh o	8
Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Rasmus Ho	9
Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om flere Miyawaki skove.....	10
Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om at udfase kunstgræsbaner med gummigras	11
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt, rådmand Alexandra Dessoy, :	12
Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og komr	14
Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og komr	15
Forslag til beslutning fra rådmændene Alexandra Dessoy og Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Mich	16
Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og komr	17
Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og komr	18
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer, Bianca Vitting og R	19
Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel.....	23
Anlægs- og indtægtsbevilling til områdeudvikling, nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark.....	26
Plejecentret Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub - Etablering af Generationernes Frederiksb	30
Disponering af supplerende midler fra puljen til tværgående vedligehold 2024.....	33
Nyt forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej.....	35
Nye boliger på Peter Graus Vej - status og fristforlængelse for skema B.....	38
Forslag til beslutning fra 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlemmer	40
Endelig vedtagelse af forskrift med forbud mod ældre brændeovne.....	42
Godkendelse af Rottehandlingsplan 2025-2027.....	44
Bevilling af midler til mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum.....	46
Forslag til Støjhandlingsplan 2024-2029 for vejstøj.....	48
Sikring af mulighed for en metrostation ved Gammel Kongevej.....	50
Forslag til beslutning fra rådmand Lotte Kofoed om turbokyllinger.....	53
Frigivelsessag - IT-sikkerhed.....	56
Monitorering af trygheden i Frederiksberg Kommune.....	58
Nye plejeboligprojekter.....	61
Praksisundersøgelse - Ankestyrelsens praksisundersøgelse af sanktioner §§36 og 37 LAS.....	67
Godkende organisering af ny pladstype på dagtilbudsområdet.....	70
Godkende Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering.....	75
Lukket: Køb af fast ejendom	78
Lukket: Opsigelse af driftsoverenskomst.....	79
Lukket: Bevilling til indgåelse af forlig i voldgiftssag.....	80

Punkt 149: Willkommen

00.22.00-P35-28-24

Punkt 150: Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Emil Samaras om parkeringskælderen bag rådhuset

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Foretoges.

"Parkeringskælderen bag rådhuset er nu færdig. I den forbindelse vil jeg gerne have oplyst følgende:

Hvad har den samlede pris været?

Hvor mange ekstra parkeringspladser har det givet?

Hvad svarer det til i pris pr. ekstra parkeringsplads?

Hvad er den samlede CO₂-udledning forbundet med anlægget af P-kælderen?"

Punkt 151: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Carina Høedt, Merete Winther Hildebrandt og Anders Storgaard og 2. viceborgmester Michael Brautsch om opsætning af flere kvashegn på Frederiksberg

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Opsætningen af biodiversitetsvenlige kvashegn i Frederiksberg Kommune vil bidrage til at skabe et mere mangfoldigt og robust økosystem i byen, samtidig med at det øger bevidstheden om vigtigheden af biodiversitetsbevarelse og fremmer lokalsamfundets engagement i naturbeskyttelse.

Med inspiration fra Københavns Universitet og deres kvashegn i Landbohøjskolens Have (se vedhæftede billede), hvor forbipasserende opfordres til at holde kvashegnet ved lige, håber vi på, at vi med dette forslag vil opnå:

- Øget habitatmangfoldighed og levesteder for lokale dyrearter, herunder insekter, fugle, små pattedyr og reptiler.
- Fremme af økosystemtjenester såsom bestøvning, naturlig skadedyrsbekæmpelse og jordbundsnedbrydning.
- Styrkelse af samhørigheden og engagementet i lokalsamfundet omkring naturbevarelse og bæredygtig byudvikling.
- Uddannelse af borgere om vigtigheden af biodiversitet og give inspiration til hvordan de kan støtte lokale dyrearter gennem små indsatser som f.eks. at lade en del af deres have være vildt.

Vi foreslår derfor, at forvaltningen og kommunen:

- Identificerer velegnede områder, hvor kvashegn kan etableres for at skabe sammenhængende grønne korridorer mellem eksisterende naturområder og grønne områder.
- Prioriterer områder, der kan fungere som vigtige habitatforbindelser for lokale dyrearter.
- Tager inspiration fra Københavns Universitets opførelse af Kvashegn ved opførelse af flere kvashegn i kommunen."

(Til udvalgsbehandling)

Bilag

kvashegn

Punkt 152: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Carina Høedt og Trine Labuhn, 2. viceborgmester Michael Brautsch og rådmand Nikolaj Bøgh om hurtigere betaling til virksomheder på Frederiksberg

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Baggrund:

I 2020 fremrykkede Frederiksberg Kommune betalingen til 879 leverandører til kommunen – dette som en håndsrækning ifm. coronapandemien og leverandørernes likviditet.

Frederiksbergs Kommunes nuværende politik for betaling/behandling af leverandørfakturaer er, at betaling og bogføringen skal holdes ajour, hvilket betyder, at fakturaerne skal bogføres til betaling inden for 14 dage efter modtagelsen og så betids, at betaling sker inden udløb af den lovmæssigt fastsatte betalingsfrist på 30 dage.

Københavns Kommune har for nylig med succes indført en permanent ordning med hurtigere betalinger til virksomheder, som betales indenfor 5-6 dage.

En kortere betalingsfrist forbedrer likviditeten for lokale virksomheder, hvilket er særligt vigtigt i økonomisk udfordrende tider. Erfaringerne fra Københavns Kommune viser, at hurtigere betalinger har en positiv indvirkning på erhvervslivet, også udenfor krisetider.

Ved at indføre denne ordning på Frederiksberg ønsker det Konservative Folkeparti at sende et stærkt signal om, at Frederiksberg kommune støtter det lokale erhvervs- og kulturliv.

Forslag:

Det Konservative Folkeparti foreslår derfor, at Frederiksberg Kommune indfører en tilsvarende ordning som den i Københavns Kommune, hvor virksomheder betales indenfor 5-6 dage for fakturaer fra private virksomheder."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 153: Forslag til beslutning fra 2. viceborgmester Michael Brautsch og rådmændene Laura Lindahl og Nikolaj Bøgh om at styrke det frie skolevalg for Frederiksbergs børn

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Undervisningsudvalget.

"Det foreslås, at det præciseres overfor folkeskolerne, at alle Frederiksbergbørn har ret til at gøre brug af reglerne for frit skolevalg på alle klassetrin. Det indebærer bl.a., at hvis der er flere ansøgere end der er pladser på en årgang, så har børn fra Frederiksberg fortrinsret frem til en bestemt skæringsdato, hvor alle ansøgere til det kommende skoleår får besked, om de er optaget eller ej. Det indebærer desuden, at man ikke kan fortabe retten til at få tildelt en plads før ansøgere fra andre kommuner, hvis man tidligere i skoleforløbet har fravalgt det kommunale skoletilbud.

Endvidere foreslås det, at ansøgertal fordelt på de enkelte skoler og de enkelte klassetrin bliver sendt til Undervisningsudvalget en gang årligt med henblik på at synliggøre, hvilke skoler på Frederiksberg, der er de mest efterspurgte.

Begrundelse

Det fremgår af reglerne for frit skolevalg, at Frederiksbergbørn har fortrinsret frem for børn fra andre kommuner på alle klassetrin. I praksis administreres reglerne dog i en række tilfælde sådan, at det frie skolevalg kun fungerer i forbindelse med indskrivningen, mens børn fra andre kommuner godt kan komme foran Frederiksbergbørn, fordi man tildeler pladser i den rækkefølge, der er blevet ansøgt, også selvom der bliver givet besked om optagelse til alle ansøgere samtidig. Desuden har i hvert fald nogle skoler tilsyneladende den opfattelse, at hvis et barn tidligere i skoleforløbet har gjort brug af et ikke-kommunalt skoletilbud, så fortaber man sin ret til at benytte det frie skolevalg, hvilket ikke fremgår af reglerne."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 154: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, rådmand Nikolaj Bøgh og 2. viceborgmester Michael Brautsch om at frede Tuborg Labyrinten

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget og til orientering i By- og Erhvervsstrategisk udvalg.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

At Frederiksberg Kommune sammen med Lokalforeningen for Bygnings- og Landskabskultur tager initiativ til at frede Tuborg Labyrinten.

Begrundelse

Det Konservative Folkeparti mener, at Tuborg Labyrinten udgør en vigtig del af det samlede kulturhistoriske område om Frederiksberg Have. Labyrinten sikrer ikke bare et grønt område til børn og voksne, men tilstedeværelsen af en hækkelabyrint som et klassisk træk ved slotshaver er også med til at sikre områdets sammenhæng med Frederiksberg Slot.

Som konsekvens af forslaget bør det sikres, at en eventuel udvidelse og modernisering af KBs faciliteter ved Pile Allé sker med en respektfuld indpasning, der også bibeholder Labyrinten som en naturlig del af området."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 155: Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Rasmus Holme Nielsen om mere natur på Solbjerg Kirkegård

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Forslag om mere natur på Solbjerg Kirkegård.

Forslag om at etablere et samarbejde med fonde, Københavns Universitet og Zoologisk Have med henblik på at udvikle Solbjerg Parkkirkegård i takt med omlægningen fra kirkegård til park til et "show-case" for bynatur med høj biodiversitet.

Begrundelse:

Omlægningen af Solbjerg Kirkegård til en parkkirkegård giver en enestående mulighed for at udvikle bynaturen og styrke biodiversiteten i området. Det vil kræve investeringer, hvorfor vi foreslår et samarbejde med fonde til finansiering og med Københavns Universitet og Zoologisk have (og gerne grønne foreninger som DOF og Botanisk forening) med henblik på det faglige indhold i planen. En inspirationskilde til forslaget er den "Wildlife Garden" der er etableret i London (af Natural History Museum). Forslaget kommer nu for at nå at påvirke fredningsforslag for kirkegården, så dette ikke blokerer for udviklingen af parken med styrkelse af biodiversiteten. Hvis planen kan udvides med en faunapassage, der forbinder parken med Søndermark Kirkegård, vil der kunne skabes en markant portal til Frederiksberg."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 156: Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om flere Miyawaki skove

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Forslag om at plante yderligere 5 Miyawaki skove på Frederiksberg, f.eks. i Grøndalsparken, Lindevangsparken, Aksels Møllers Have, ved Bycampus og Julius Thomsens Plads.

Begrundelse:

Der er et stort behov for at reducere luftens indhold af CO₂ ved at binde det i hurtigt voksende træer, der er behov for at modvirke temperaturstigningerne i byen (hot-spots) og endelig er der behov for tætte bevoksninger, der kan fungere som refugier for dyr, fugle og insekter. Miyawaki-skove bidrager til alle 3 punkter."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 157: Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om at udfase kunstgræsbaner med gummigranulat

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Kultur- og Fritidsudvalget og til orientering i Miljø- og Trafikudvalget.

"Det forslås, at der udarbejdes en plan for udskiftning af de kommunale kunstgræsbaner, der bruger gummigranulat, med baner af andre typer, f.eks. naturgræsbaner eller hybridbaner, således at alle baner er omlagt inden efteråret 2031.

Begrundelse:

Siden vedtagelsen af vedligeholdelsesplanen for de eksisterende idrætsfaciliteter på Frederiksberg i årsskiftet 2022/23 har EU vedtaget et forbud mod handel med gummigranulater til kunstgræsbaner. Vedtagelsen betyder, at der ikke må handles med granulaterne efter sommeren 2031. En fornuftig beslutning om end overgangsperioden er længere end oprindeligt foreslået af EU's REACH-udvalg, fordi gummigranulatet forurener naturen med mikroplast. Der er tale om behov for store investeringer, som der skal skaffes plads til inden for anlægsloftet, ligesom der skal arbejdes med de konkrete alternativer til gummigranulat-baserede baner. Derfor er der behov for at der allerede nu udarbejdes en opdatering af denne del af den gamle plan."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 158: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt, rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhn om et årligt Iværksætter-pitch-event, Frederiksbergs Iværksætterdag

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten med orientering af Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

"Formål:

Frederiksberg Kommune skal fortsat være en iværksætterkommune. Derfor foreslår Det Konservative Folkeparti på Frederiksberg at etablere en årlig begivenhed, hvor iværksættere inviteres til at pitche innovative løsninger med henblik på at forbedre service og løse problemer i Frederiksberg Kommune. Dette initiativ sigter mod at fremme samarbejdet mellem kommunen og det lokale erhvervsliv for at skabe merværdi, forbedre kommunens service samt spare tid og penge.

Baggrund:

Frederiksberg Kommune har altid været kendt for at sætte iværksætteri højt og for at have fokus på kvalitet i kommunens serviceydelser. Kommunen har også haft en decideret iværksætterstrategi fra 2018-2021. For at fastholde og forbedre denne standard er det afgørende at indsamle innovative ideer og løsninger, der kan imødekomme borgernes og kommunens behov på en effektiv måde. Iværksættere besidder ofte en unik evne til at tænke uden for boksen og udvikle kreative løsninger på komplekse problemer.

Iværksættere og startups med innovative forretningsidéer har ofte behov for at afprøve deres løsninger i samarbejde med offentlige institutioner. Hvis det drejer sig om en ny løsning til hospitalssektoren, kan det være afgørende, at iværksættervirksomheden får mulighed for at teste løsningen på et dansk hospital, før den kan markedsføres til udenlandske hospitaler. Det samme behov gælder for iværksættervirksomheder med nye løsninger inden for eksempelvis kommunal affaldssortering, undervisningsmaterialer til folkeskoler eller virtual reality-software, der kan forbedre livet for sårbare unge. Ved at invitere dem til at deltage i en årlig pitch-event kan Frederiksberg Kommune drage fordel af deres ekspertise og erfaring for at optimere kommunens serviceydelser.

Ifølge Dansk Erhverv køber det offentlige ind for 355 milliarder kroner årligt. Hvis blot en lille del af disse midler blev brugt på at handle med små og nystartede virksomheder, kunne vi gøre Danmark til et bedre sted at være iværksætter. Iværksættervirksomheder oplever ofte udfordringer med at sælge til offentlige institutioner. Offentlige indkøbere foretrækker tit at købe fra store, veletablerede virksomheder eller udbyde opgaver, der er for store og komplekse for små virksomheder.

En undersøgelse fra Dansk Erhverv viser, at en af de største grunde til, at iværksættere ikke deltager i offentlige udbud, er, at det kræver for mange ressourcer, samt at offentlige indkøb ofte er meget detaljerede og specificerede. Dette begrænser muligheden for nytænkning i offentlige indkøb. Det er ærgerligt, for iværksættere kan udvikle gode, innovative løsninger, som samfundet kan have glæde af. Samtidig kan produkter og løsninger fra små virksomheder tilføre ny innovation til det offentlige. For at imødekomme denne udfordring og for at gøre offentlige indkøb mere iværksættervenlige og åbne for nye løsninger, foreslår Det Konservative Folkeparti et årligt pitch-event.

Forslaget:

Et årligt pitch-event:

"Frederiksbergs Iværksætterdag": Det Konservative Folkeparti foreslår, at der en gang om året afholdes et iværksætterpitch-event i regi af Frederiksberg Kommune. Dette skal ske i en frekvens, der tager højde for gennembruddet af nye løsninger og omkostninger i forbindelse med eventet. På pitch-eventet opfordres et udvalg af iværksættere med ekspertise inden for relevante områder såsom teknologi, serviceindustri, miljø, sundhed osv. til at deltage og pitche deres idéer. Løsningerne skal adressere specifikke udfordringer eller forbedringsområder identificeret af Frederiksberg Kommune.

En komité nedsat af kommunen, f.eks. bestående af repræsentanter fra kommunen, lokale virksomheder, uddannelsesinstitutioner (DTU, CBS, KU mv.) og eksperter på området (inkubatorer/acceleratorer), vil vurdere de indsendte og afholdte pitches og udvælge de mest lovende løsninger der passer til Frederiksberg Kommune. De udvalgte iværksættere får mulighed for at implementere deres løsninger i samarbejde med kommunen, enten gennem pilotprojekter eller andre relevante samarbejdsformer. Efter implementeringen vil resultaterne evalueres med henblik på at vurdere effektiviteten af de implementerede løsninger og eventuelle justeringer.

Fordelene ved dette initiativ er mangefoldige. Det vil ikke kun skabe en platform for udveksling af innovative ideer mellem iværksættere og kommunen, men det vil også bidrage til at styrke det lokale erhvervsklima, skabe bedre serviceydelser til gavn for Frederiksberg Kommunes borgere og udelukker bestemt ikke, at der ved brug af nye innovative løsninger fra pitch-eventet, kan skabes besparelser på forskellige områder i kommunen.

Samarbejde med andre kommuner:

For ikke at opfinde den dybe tallerken igen, foreslås det desuden, at der drages erfaringer fra andre kommuner. I Københavns Kommune kan man via deres hjemmeside pitche til København, Aarhus, Aalborg, Odense, Esbjerg og Randers Kommuner med sit velfærdsteknologiske produkt/løsning. Det foreslås derfor, at Frederiksberg anmoder om at deltage i dette arbejde om nye velfærdsteknologiske løsninger. Ofte giver udrulningen af sådanne løsninger først mening, hvis markedet er stort, men i andre tilfælde vil det give mening at udrulle løsningerne på specifikke eller mindre områder."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 159: Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Desso, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Merete Winther Hildebrandt og Trine Labuhn om øget fokus på måltidet for plejehjemsbeboere og borgere visiteret til madservice

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget.

"Forslag

Det Konservative Folkeparti på Frederiksberg foreslår, at Frederiksberg Kommune udarbejder en mad- og måltidspolitik for plejehjemsbeboere og borgere visiteret til madservice med det formål bl.a. 1. at højne kvaliteten af den mad, der serveres, 2. sikre øget grad af indflydelse på og valgfrihed af maden og 3. styrke fællesskabet og samværet omkring måltidet, der hvor det er muligt.

Baggrund

Sunde mad- og måltidsvaner har – i samspil med bl.a. fysisk aktivitet – stor betydning for at fremme og bevare et godt helbred og understøtte, at vi mennesker trives og har det godt. I Danmark har vi en stærk mad- og måltidskultur, hvor maden og måltidet for rigtig mange af os er dagens højdepunkt såvel som samlingspunkt.

Det offentlige serverer hver dag over 1.000.000 måltider, hvoraf halvdelen er til ældre, der ikke selv kan stå for den daglige madlavning. Det betyder, at kommunen spiller en central rolle i at skabe og understøtte de bedste rammer og betingelser for sunde mad- og måltidsvaner, herunder for fællesskabet og samværet omkring måltidet, for mange borgere på Frederiksberg."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 160: Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt om tilbud om kompetenceløft vedr. borgerens sidste levetid

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget.

"Forslag

Det Konservative Folkeparti foreslår, at Frederiksberg Kommune tilbyder et kompetenceløft til medarbejdere ansat på pleje- og omsorgsområdet omkring den sidste levetid. Det kan eksempelvis ske ved at indgå et samarbejde med Dansk Selskab for Patientsikkerhed om projektet "Klar til samtalen" og/eller ved inddragelse af folkekirken eller andre relevante aktører.

Baggrund

Selvom døden hænger uløseligt sammen med livet og på den måde er ganske naturlig, kan tanken om at vi skal dø, være svær. Derfor undgår mange at tale med hinanden om døden og tiden lige inden. Det sker dels pårørende imellem, men også syge og svækkede og plejepersonalet imellem.

Det at få talt om ønsker for behandling og om praktiske og følelsesmæssige ting i forbindelse med døden, og helst i god tid, kan give afklaring og skabe tryghed og på den måde give mere plads til det, der betyder noget i livet. Undersøgelser viser også, at patienter og borgere oplever bedre kvalitet i behandlingen i deres sidste tid, når der er sket en tidlig afklaring af behandling og pleje.

Det er afgørende, at pleje- og omsorgspersonalet klædes ordentligt på til at tale om døden og den sidste tid, og at samtalen bliver systematiseret, sådan at borgerne kan få den værdige afslutning på livet, de bør have."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 161: Forslag til beslutning fra rådmændene Alexandra Dessoy og Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt om etablering af Frivilligcenter

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget.

"Forslag

Det Konservative Folkeparti foreslår, at Frederiksberg Kommune går i dialog med relevante foreninger såsom fx OK-klubben om at søge Social- og Boligstyrelsens pulje til etablering af et Frivilligcenter.

Der er ansøgningsfrist for at søge puljen den 16. august 2024, hvorfor sagen er af hastende karakter.

Baggrund

Ensomhed er et stadig stigende problem i det danske samfund, og flere og flere oplever at stå udenfor fællesskabet. Netop fællesskaber, samvær og oplevelser med andre er gode alternativer til at føle sig alene.

På Frederiksberg har vi en stærk tradition for et aktivt foreningsliv med alskens tilbud, aktiviteter og initiativer, der samler byens borgere og understøtter, at mange kommer med i fællesskabet.

Desværre oplever mange foreninger og fællesskaber på Frederiksberg at være udfordret med lokalelån og -leje, hvilket begrænser deres mulighed for at samle byens borgere i meningsfulde fællesskaber."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 162: Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Merete Winther Hildebrandt og Bent Isager-Nielsen om at tilbagerulle besparelsen på hjælp til støvsugning

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget.

"Forslag

Det Konservative Folkeparti foreslår at genindføre støvsugning som en kommunal ydelse, og således gøre valg af robotstøvsuger til en frivillig ordning. På den måde kan ældre og andre, visiteret til støvsugning selv vælge om de vil modtage almindelig støvsugning som kommunal støtte eller alternativt vejledes og hjælpes til selv at håndtere støvsugning i eget hjem med hjælp fra en robotstøvsuger.

Baggrund

Fra 2024 har Frederiksberg Kommune annulleret hjælp til støvsugning i eget hjem, for alle borgere visiteret til rengøring. Som erstatning for hjælp til støvsugning er borgere i stedet blevet opfordret til at anskaffe sig en robotstøvsuger.

Der er ingen tvivl om, at velfærdsteknologiske løsninger, herunder også robotstøvsugere, kan bidrage til at øge friheden og selvstændigheden for nogen. Men erfaringer har også vist, at robotstøvsugning langt fra er en god og tryk løsning for alle, særligt de mest svækkede ældre, og flere oplever da også en forringelse af deres livskvalitet."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 163: Forslag til beslutning fra rådmand Alexandra Dessoy, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt om at Frederiksberg Kommune skal udarbejde en strategi for brug af velfærdsteknologi

00.22.00-P35-8-24

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget.

"Forslag

Det Konservative Folkeparti foreslår, at Frederiksberg Kommune udarbejder en strategi for brug af velfærdsteknologi omfattende principper bl.a. for brugen af velfærdsteknologiske løsninger og planer for tidlig inddragelse af brugere af hjælpemidlerne, deres eventuelle pårørende samt personalet ansat i velfærdssektoren.

Baggrund

Velfærdssystemet i Danmark er under pres, navnlig pga. stigende levealder og flere ældre og svækkede med behov for hjælp og støtte. For at imødegå disse udfordringer er det nødvendigt at gentænke måden, hvorpå der arbejdes i velfærdssektoren. Derfor undergår vores velfærdssystem store forandringer i disse år, og velfærdsteknologiske hjælpemidler vil forventeligt få en stadigt større rolle i velfærdssektoren.

Frederiksberg Kommune anvender allerede i dag mange velfærdsteknologiske løsninger. Der er ingen tvivl om, at velfærdsteknologi giver mulighed for at støtte borgernes behov på nye måder, som bidrager til højere grad af selvstændighed, frihed og værdighed for den enkelte. Men nutidens og fremtidens teknologiske hjælpemidler giver også anledning til en lang række udfordringer og overvejelser, dels ift. i hvilken grad og til hvad velfærdsteknologien anvendes, men også etiske dilemmaer, der kan ligge i at bruge teknologi til at løse pleje- og omsorgsopgaver."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 164: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer, Bianca Vitting og Ruben Kidde og rådmænd Laura Lindahl, Lotte Kofoed, Helle Sjelle og Jan E. Jørgensen om Frederiksberg-model for skærmb brug

17.00.00-P00-1-24

Resume

Forslag om at der gennemføres en dialogproces med alle relevante aktører med henblik på at indføre en Frederiksberg-model for anbefalinger for skærmb brug med det sigte at reducere anvendelsen af mobiler og skærme i daginstitutioner, skoler, SFO og juniorklub, således at princippet er, at det i givet fald sker i klar faglig/pædagogisk sammenhæng.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmb brug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Kultur- og Fritidsudvalget bemærkede, at FIU skal inddrages særskilt i processen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 27. maj 2024, pkt. 126, at oversende nedenstående beslutningsforslag til behandling i Undervisningsudvalget, Børneudvalget og Kultur- og fritidsudvalget:

"Forslag om Frederiksberg-model for skærmb brug

Forslag om, at der - efter gennemført dialogproces med alle relevante aktører - indføres en Frederiksberg-model for anbefalinger for skærmb brug med det sigte at reducere anvendelsen af mobiler og skærme i daginstitutioner, skoler, SFO og juniorklub, således at princippet er, at det i givet fald sker i klar faglig/pædagogisk sammenhæng.

I denne dialogproces er det væsentligt at elever, forældre, institutionsbestyrelser, pædagogisk personale samt lærere og skoleledere involveres i udformningen af Frederiksberg-modellen for at sikre, at der er bredt ejerskab og forståelse for de beslutninger, der træffes. Der skal bygges videre på de erfaringer, som mange af aktørerne allerede har gjort sig.

Kommunalbestyrelsen beslutter at indgå i dialog med privatskoler, fritids- og idrætsliv samt ungdomsuddannelser om det samme tema.

Begrundelse:

Forslagsstillerne anerkender, at de konservative har stillet forslag om mobilforbud på skoler m.m. på kommunalbestyrelsesmødet i april 2024, og der er enighed om, at det er afgørende, at der handles hurtigt på området, hvorfor et flertal i kommunalbestyrelsen er blevet enige om at stille et nyt forslag om en Frederiksberg-model, som således erstatter det tidligere fremsatte konservative forslag.

Alt for mange børn og unge mistrives - det viser gentagne undersøgelser. Man kan ikke pege på én enkelt årsag. Men der er ikke tvivl om, at skærme såvel som sociale mediers stigende indflydelse i samfundet er en væsentlig faktor.

Nærvær, trivsel, læring og fællesskab er og skal være vigtige grundpiller i vores daginstitutioner og skoler. Mobiltelefoner, sociale medier, apps m.v. har tendens til at fjerne opmærksomheden fra fysisk leg og samvær og kan på den måde forstyrre de fysiske fællesskaber, som vi ønsker at understøtte.

For at give vores dygtige og passionerede fagpersoner omkring børn og unge de bedste redskaber til at forme et trygt miljø med nærvær, trivsel, læring og fællesskab, ønsker forslagsstillerne at der ud fra den nye Frederiksberg-model tages aktivt stilling på hver enkelt institution til om, hvordan, hvornår og hvorfor man gør brug af telefoner, skærme og sociale medier.

Forslagsstillerne ønsker at gøre op med skadelig brug af mobiltelefoner, skærme, apps m.v. Dette gælder også i frikvarterer/pauser, på lejrture og i SFO/klub m.m.

25 % af Frederiksbergs børn og unge går i en privatskole, ligesom flere går i private institutioner, og de må ikke glemmes. Derfor skal kommunen facilitere en dialog med byens privatskoler for også her at have klare regler for, hvornår mobiler/skærme kan anvendes.

Det bør endvidere sikres i alle skoler, SFO og klub, at der er firewalls, der hindrer, at principperne brydes i form af fx apps m.m.

Verden er digital og vores børn og unge vokser op i en verden, der også vil være digital i fremtiden. Derfor skal de rustes i digital dannelse til at blive selvstændige, kritiske borgere - også digitalt. Borgere, der har kendskab til digitale fællesskaber, dets muligheder og faldgruber, algoritmers funktioner og negative påvirkning på trivsel og mental sundhed.

Alle forældre bør ligeledes tilbydes dialogiske informationsaftener, med oplæg af stærke faglige aktører på området, for at sikre, at vi kommer hele vejen rundt omkring barnet og den unge.

Initiativer som TrygFonden og Politiets "Den sikre side" til forebyggelse af grooming på nettet bør udbredes til skoler m.m.

Det er afgørende for forslagsstillerne, at forslaget brydes op, så der handles hurtigst muligt de dele, der kan handles på."

Forvaltningen har i nedenstående delt forslaget op i følgende fire dele; Dialogproces med skoler, inkl. SFO og klub, og daginstitutioner om Frederiksberg-model for skærmb brug, Dialog med privatskoler, fritids- og idrætsliv samt ungdomsuddannelser, Teknik, herunder firewalls m.m. og Digital dannelse. Herudover redegøres der i sagen for de principper, politikker og regler for mobiltelefoner og lignende elektronisk udstyr, som der i dag er på skolerne.

Dialogproces med skoler, incl. SFO og klub, og daginstitutioner om Frederiksberg-model for skærmb brug

Da de faglige og pædagogiske anbefalinger for skærmb brug er differentierede ud fra børnenes alder foreslår forvaltningen, at dialogprocessen deles op i en proces for daginstitutioner og en proces for skoler, incl. SFO og klub.

Proces for daginstitutioner

På dagtilbudsområdet har regeringen og et bredt politisk flertal (Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet, og Nye Borgerlige) besluttet en lovændring i dagtilbudsloven, som begrænser brug af skærme i dagtilbud og private pasningsordninger. Ændringen træder i kraft 1. juli 2024.

Der er ikke tale om et fuldstændigt forbud mod brug af skærme, men lovændringen medfører en mere restriktiv tilgang til brug af digitale redskaber i dagtilbud. Med anvendelse af digitale redskaber forstås aktiviteter, hvor barnets opmærksomhed er rettet mod en computer, tv, mobiltelefoner og tablets.

Lovændringen betyder, at dagtilbud fremover skal følge disse principper:

- I alderssvarende tilbud og private pasningsordninger til 0-2 årige børn kan digitale redskaber kun i helt særlige tilfælde anvendes i det pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Særlige tilfælde kan for eksempel omfatte børn med handicap eller kognitive udfordringer.
- I alderssvarende tilbud og private pasningsordninger til 3-årige børn og ind til skolestart kan digitale redskaber kun anvendes i det pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvis det fagligt kan begrundes.

Det pædagogiske personales anvendelse af digitale redskaber i forbindelse med kommunikation med forældrene eller til administrative formål, som for eksempel arbejdet med den pædagogiske læreplan eller opfølgning på tilsynsbesøg, er ikke omfattet af lovændringen.

De nye regler skal blandt andet ses i forlængelse af Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra oktober 2023 om, at børn under to år ikke bør bruge skærm uden aktivt samvær med en voksen.

Med den nye lovændring er det forvaltningens anbefaling, at der bliver iværksat en dialogproces for forældrebestyrelserne på dagtilbudsområdet.

Proces for skoler, inkl. SFO og klub

Med henblik på at gennemføre en dialogproces med alle relevante aktører indenfor skoleområdet foreslår forvaltningen, at der efter sommerferien afholdes to workshops om en Frederiksberg-model for skærmbrug. De 11 skoler vil blive fordelt ud på de to workshops, således at der til hver workshop inviteres forældre og repræsentanter fra henholdsvis skolebestyrelser, skoleledelser, udviklingsråd og elevråd fra 5-6 skoler på hver workshop. Herudover inviteres repræsentanter fra Frederiksberg Lærerforening, BUPL, LFS og Forældrenetværket Frederiksberg, således at alle parter i Sammen om Skolen Frederiksberg kan være repræsenteret ved de to workshops. Undervisningsudvalget og de partier, som ikke er repræsenteret i Undervisningsudvalget, inviteres til at deltage i de to workshops, og Ungeforum og privatskolerne i Frederiksberg Kommune vil også blive inviteret.

Programmet for de to workshops vil være et kort oplæg ud fra de pjecer om Skærmbrug i grundskolen og Skærmbrug i fritidstilbud - begge med Anbefalinger om begrænsning af digital distraktion og balanceret brug af skærme, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet under Børne- og Undervisningsministeriet har udgivet primo 2024, samt de erfaringer, som skolerne har gjort sig med deres nuværende regler/politikker for skærmbrug, og herefter en dialog om anbefalingerne til en Frederiksberg-model for skærmbrug. Pjecer om Skærmbrug i grundskolen og Skærmbrug i fritidstilbud kan findes her [Anbefalinger om skærmbrug til grundskoler og fritidstilbud - Dansk - GRUNDSKOLE | Emu.dk](#)

Herudover vil drøftelse af Frederiksberg-model for skærmbrug blive tænkt sammen med de øvrige aktiviteter for Undervisningsudvalget i efteråret 2024.

Opsamling fra drøftelserne på de to workshops samt Undervisningsudvalgets øvrige aktiviteter vil indgå i det oplæg til Frederiksberg-model for skærmbrug på skoleområdet, som vil blive forelagt for Undervisningsudvalget efterfølgende.

Dialog med privatskoler, fritids- og idrætsliv samt ungdomsuddannelser

Privatskolerne vil som nævnt ovenfor blive inviteret med til de to workshops, der afholdes efter sommerferien, og herudover kan Undervisningsudvalget på deres årlige samarbejds møde med privatskolerne i november 2024 gå i dialog med privatskolerne om en Frederiksberg-model for skærmbrug. Tilsvarende kan skolechefen på et møde i Uddannelsesrådet, hvor der er repræsentanter fra ungdomsuddannelserne i Frederiksberg Kommune, gå i dialog med ungdomsuddannelserne om en Frederiksberg-model for skærmbrug.

Hvad angår fritids- og idrætslivet vil forvaltningen bringe punktet op i Folkeoplysningsudvalgets møder i 2. halvår 2024 mhp. at se på mulige handletiltag. Forvaltningen vil som led i forberedelsen af drøftelserne i Folkeoplysningsudvalget til inspiration medtage de for foreningslivet relevante tiltag, der måtte komme ud af de planlagte workshops indenfor skoleområdet.

Teknik, herunder firewalls m.m.

Forvaltningen har i foråret 2024 på baggrund af anbefaling 7 i pjecen om Skærmbrug i grundskolen blokeret for elevernes adgang til en række hjemmesider, bl.a. Facebook, Instagram, Tiktok og Snapchat, på FRB-EDU og FRB-ELEV netværkene. Forvaltningen vil i samarbejde med skolerne løbende følge op på, om der er behov for at blokere for yderligere hjemmesider.

Herudover vil forvaltningen, når den endelige Frederiksberg-model for skærmbrug foreligger, vurdere om modellen giver behov for yderligere justering af den nuværende firewall, som blokerer for sociale medier, spil, shopping og streaming på skolernes internet.

Digital dannelse

Skolerne arbejder i dag alle med elevernes digitale dannelse, og digital dannelse indgår for flere af skolerne også som en del af skolens principper/politikker om skærmbrug. Skolerne arbejder bl.a. med undervisningsmaterialet "Den Sikre Side", som er udviklet af TrykFonden og Politiet. SSP har på netværksmøder med skolerne gjort opmærksom på undervisningsmaterialet, og der har været et indlæg med link til materialet i et nyhedsbrev fra forvaltningen til skolerne i uge 20. Forvaltningen vil i starten af skoleåret 2024/25 følge yderligere op på skolernes kendskab til "Den Sikre Side".

Skolernes nuværende principper, politikker og regler for mobiltelefoner og lignende elektronisk udstyr

Alle skoler har i dag regler for mobiltelefoner og lignende elektronisk udstyr, enten som en del af skolens ordensregler eller i en politik eller et princip besluttet af skolebestyrelsen. Langt de fleste af skolerne har regler om mobilfri skoledag, hvor eleverne skal aflevere deres mobil ved skoledagens start og får den udleveret igen, når de har fri.

Skolernes erfaringer med deres nuværende principper, politikker og regler for mobiltelefoner og lignende elektronisk udstyr vil indgå i de to workshops, der planlægges at blive afholdt efter sommerferien som en del af dialogprocessen med skolerne om Frederiksberg-model for skærmbrug.

Børne- og Ungeområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler, at der igangsættes en dialogproces med skoler, inkl. SFO og klub, om en Frederiksberg-model for skærmbrug, og at der efterfølgende forelægges en sag for

Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag, da udgifterne til afholdelse af de tre workshops vil kunne afholdes indenfor Undervisningsudvalgets ramme. Planlægning og gennemførelse af de tre workshops vil dog medføre et ressourcetræk i forvaltningen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 38:

Børne- og Ungeområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 38:

Børneudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 59:

Børne- og Ungeområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 59:

Undervisningsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 42:

Børne- og Ungeområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 42:

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, og der således igangsættes en dialogproces med inddragelse af alle relevante parter med henblik på efterfølgende at kunne forelægge en sag for Undervisningsudvalget med forslag til Frederiksberg-model for skærmbrug på skolerne, inkl. SFO og klub.

Kultur- og Fritidsudvalget bemærkede, at FIU skal inddrages særskilt i processen.

Punkt 165: Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel

04.08.00-G01-2-24

Resume

Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel har i en årrække været en af byens faste vintertraditioner. Banen er åben alle ugens dage i vintermånederne og gratis at benytte for byens borgere, skoler og gæster. Den forgangne vinter har imidlertid vist, at køleanlægget, der nedfryser banen, er nedslidt. Dette betyder, at skøjtebanen ikke kan etableres inden for det eksisterende budget, og at det vil kræve, at der skal tilføres yderligere driftsmidler eller foretages en anlægsinvestering.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau, med modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2024,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb,
3. at besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen, og

Magistraten gav ekspeditionsbemyndigelse til forvaltningen.

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget tog på mødet den 6. maj 2024 sagen til efterretning, idet udvalget bad om yderligere oplysninger i forhold til mulighederne for reparation og indkøb af brugt udstyr.

På baggrund af udvalgets beslutning har forvaltningen undersøgt mulighederne for benytte brugt udstyr, yderligere istandsættelse af det eksisterende køleanlæg, samt mulighederne for at leje et køleanlæg. De leverandører, som forvaltningen har haft dialog med, oplyser, at det ikke er muligt at lave en istandsættelse af kommunens eksisterende køleanlæg, samt at det ikke er muligt at leje et køleanlæg.

Det oplyses desuden, at investeringen i et nyt køleanlæg til forventet 2,5 mio. kr. vil medføre en betydelig reduktion af elforbruget på op imod 62.000 kwh pr. sæson svarende til en reduktion på ca. 8 til 12 tons CO₂.

Derudover vil der med et nyt køleanlæg også være en markant reduktion af CO₂ ved udslip af kølemidlet, idet det nye anlæg vil benytte et andet og mere miljøvenligt kølemiddel. Energibesparelsen forventes at medføre en økonomisk besparelse på 0,1 mio. kr. årligt.

Forvaltningen har ligeledes kontaktet relevante kommuner ift. muligheder for køb af brugt udstyr. Dette er ikke en mulighed.

Forvaltningen har derfor vurderet, at der bør indkøbes et nyt køleanlæg, hvis der fortsat skal være skøjtebane på Frederiksberg Runddel fremadrettet. Det bemærkes, at der er en forventet leveringstid på anlægget på 22 uger, samt at der skal påregnes tid til montering og klargøring af anlægget. Et eventuelt indkøb bør derfor ske primo juni for at anlægget kan være klar til næste sæson, og en ekspeditionsbemyndigelse vil derfor være nødvendig.

Direktionen indstiller på den baggrund, at der indkøbes et nyt køleanlæg ved fremrykning af rådighedsbeob fra 2025 og 2024 og at den medfølgende besparelse på 0,1 mio. kr. årligt tilgår kassen.

Sagen fra den 6. maj 2024 er til orientering vedlagt som bilag.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau. Desuden meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb

Derudover opskrives den negative anlægspulje i 2024 med 2,5 mio. kr.

Besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 6. maj 2024, pkt. 27:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at sagen tages til efterretning.

Beslutning fra Kultur- og Fritidsudvalget 2022-25, 6. maj 2024, pkt. 27:

Kultur- og Fritidsudvalget tog sagen til efterretning, idet udvalget bad om yderligere oplysninger i forhold til mulighederne for reparation og indkøb af brugt udstyr.

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 151:

Direktionen indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau, med modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2024,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb,
3. at besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen, og
4. at der meddeles ekspeditionsbemyndigelse efter sagens behandling i Magistraten.

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 40:

Direktionen indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau, med modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2024,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb,
3. at besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen, og
4. at der meddeles ekspeditionsbemyndigelse efter sagens behandling i Magistraten.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 3. juni 2024, pkt. 151:

Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau, med modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2024,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb,
3. at besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen, og

Magistraten gav ekspeditionsbemyndigelse til forvaltningen.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget 2022-25, 3. juni 2024, pkt. 40:

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2026 til 2024 fra puljen til bæredygtigt anlægsniveau, med modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2024,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. til etablering af nyt køleanlæg finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb,
3. at besparelsen på drift på årligt 0,1 mio. kr. tilgår kassen, og
4. at der meddeles ekspeditionsbemyndigelse efter sagens behandling i Magistraten.

Bilag

Bevillingsskema - Skøjtebane

Dagsordenspunkt Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel behandlet på mødet 6. maj 2024 kl. 1900 (Udvalgsværelse 2) i Kultur og Fritidsudvalget 2022-25 (2024).docx

Punkt 166: Anlægs- og indtægtsbevilling til områdeudvikling, nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark

01.00.05-P00-2-22

Resume

Med denne sag godkendes projektforslag til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark. Derudover søges anlægsbevilling til det nye byrum. Anlægsmidlerne anvendes til rådgivning, dialogaktiviteter og anlæg af det nye byrum i 2024 og 2025. Frederiksbergfonden og Lokale- og Anlægsfonden støtter projektet med i alt 2.563.190 kr. Formålet med det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark er at give et nedslidt område en ny positiv identitet og øge byrummets kvalitet, antallet af offentlige mødesteder, muligheder for ro, fysisk udfoldelse samt adgang til bynatur.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at projektforslaget til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark godkendes, idet Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede om, at der i det videre arbejde undersøges, om den biologiske volumen kan øges på basisarealer f.eks. ved mere krat og buske. Herudover skal der tages højde for, at det skal være et inkluderende byrum,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark finansieret af puljen til byfornyelse og områdeudvikling med 1,5 mio. kr. i 2024 og med 4 mio. kr. i 2025,
3. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles indtægtsbevilling på 2.563.190 kr. i 2025 til modtagelse af tilskud fra Frederiksbergfonden og Lokale- og Anlægsfonden,
4. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsudgiftsbevilling på i alt 2.388.190 kr. i 2025 til nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark, finansieret af indtægterne fra Lokale- og Anlægsfonden og Frederiksbergfonden fraregnet fondsmoms, samt at anlægsrammepåvirkningen i 2025 som følge af modtagelsen af fondstilskud samt afholdelse af anlægsudgifterne finansieret af fondstilskuddene håndteres som del af den finansierede anlægsplan 2025-28 til Budget 2025 - og
5. at der meddeles udgiftsbevilling på 175.000 kr. i 2025 til dækning af den kommunale momsudligningsordning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede samtidig om evt. fældede træer finder anvendelse i biodiversiteten.

Sagsfremstilling

I juni 2019 vedtog det daværende Bolig- og Ejendomsudvalg at igangsætte 'Områdeudvikling Finsensvej Vest', der er en 5-årig indsats fra 2020 til og med 2024. Området omkring Frederiksberg Idrætspark er udpeget som én ud af 5 indsatser i den igangværende Områdeudvikling Finsensvej Vest.

Områdeudviklingen tager udgangspunkt i områdets udfordringer, potentialer og ressourcer med det formål at igangsætte en positiv udvikling. Med det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark udformes et grønt, lokalt, levende og trygt mødested med mulighed for både ro og aktiviteter og som er attraktivt at bruge for både områdets beboere, unge og idrætsforeninger.

Med det nye byrum fremhæves og styrkes områdets identitet og historie som et klassisk og aktivt idrætsanlæg. Byrummet indeholder en ny velkomstplads til Frederiksberg Idrætspark, et nyt parkstrøg langs Sønderjyllands Allé samt et blomstrende hjørne, der er en forskønnelse og udvidelse af pladsen på hjørnet af Sønderjyllands Allé og Christian Paulsens Vej. Se situationsplan i bilag 1 samt designmappe med projektforslag i bilag 2.

- Velkomstpladsen til idrætsparken, Damsøbadet og Tre Falke Skole

Ved indgangen til idrætsparken, Damsøbadet og Tre Falke Skole opgraderes velkomstpladsen, så det bliver en overskuelig plads, der samtidig fungerer som et transitområde med indgange til idrætsanlæg, Damsøbadet og Tre Falke Skole. En ny indgang til idrætsparken fremhæver idrættens plads i området. Velkomstpladsen inviterer til ophold både i og efter skoletiden for elever, idrætsudøvere og forældre, der skal hente deres børn. Bænke og legeelementer lægger op til ophold og giver mulighed for forskellig brug. Den nuværende cykelparkering udvides, da generel underkapacitet i skoletiden ofte fører til cykel-kaos og mindsker velkomstpladsens andre anvendelsesmuligheder.

- Et nyt parkstrøg langs Sønderjyllands Allé

Parkstrøget langs Sønderjyllands Allé udvider det offentlige rum og skaber plads til fysisk aktivitet, ro og mødesteder. Skrå indkig til idrætsparken giver en fornemmelse af liv inde i idrætsparken, uden at aktiviteterne i idrætsparken direkte kan beskues. Det nye hegn skaber med sine indbyggede ribber på udvalgte stræk mulighed for leg og træningsøvelser. Hegnets udformning bryder det lange parkstrøg op og skaber lommer med nye muligheder for aktivitet på begge sider. Hegnet kan på udvalgte steder åbnes for at skabe adgang mellem parkstrøget og idrætsparken. Ny beplantning i form af træer, buske og blomstrende stauder understøtter området's biodiversitet.

- Det blomstrende hjørne (hjørnet af Sønderjyllands Allé og Christian Paulsens Vej)

På hjørnet af Christian Paulsens Vej opgraderes og udvides den eksisterende pladsdannelse, så den får karakter af et reelt byrum. 'Det blomstrende hjørne' forskønnes med plantebede, nye træer og belægning samt tryghedsfremmende belysning.

Lokal inddragelse og social bæredygtighed

Omkring idrætsparken er der flere skoler, herunder Tre Falke Skolen, Frederiksberg HF og Falkonergårdens Gymnasium og HF. Der er desuden mange brugere gennem de idrætsforeninger, der er knyttet til idrætsparken, Damsøbadet og Tre Falke Hallen. Naboerne til idrætsparken er blandt andet Den Sønderjyske By, kommunale- og almene beboelsesejendomme samt villaer, der tilsammen bidrager til en blandet by.

Ved projektopstart i 2022 blev der dannet en lokal arbejdsgruppe med lokale repræsentanter fra beboere, skoler, idrætsforeninger og Frederiksberg Idræt (FIU). Arbejdsgruppen har deltaget i 6 arbejdsgruppemøder, hvor de løbende har givet input til udviklingen af det nye byrum. Derved lægger det nye byrum kimen til et mere positivt fælles- og nabolik imellem området's lokale parter og styrker dermed den sociale bæredygtighed. Arbejdsgruppen har lagt særlig vægt på, at byrummet skal være trygt med bl.a. belysning, grønt med adgang til mere bynatur, tilgængeligt, skabe mulighed for ophold, udeundervisning for skolerne og foreningslivet samt skabe et attraktivt sted for området. Arbejdsgruppen fortsætter projektet ud - og til og med anlæg samt indvielse af det nye byrum.

Der er endvidere afholdt 2 større events. Ét i oktober 2021 og ét i august 2022 hvor borgere, skoler samt brugerne af idrætsparken har været inviteret til at komme med input til udviklingen af området ved Frederiksberg Idrætspark. Derudover er de frederiksbergske råd involveret og har bidraget med input på et møde tilbage i oktober 2023.

FIU og de lokale foreninger Parasport Frederiksberg samt FIF Atletik og Motion har i flere år haft ønske om at få bedre muligheder for at dyrke atletik og parasport indendørs. FIU har i samarbejde med Parasport Frederiksberg og FIF atletik tilbage i 2020 udarbejdet et ideoplæg til en indendørs atletikhal ved Frederiksberg Idrætspark på samme projektområde som det nye byrum. Ønsket om en ny indendørs atletikhal i tilknytning til Frederiksberg Idrætspark er imidlertid ikke finansieret, og forslaget vil derudover skulle både kvalificeres og prioriteres i kommunens strategi for fremtidig udvikling af nye idrætsfaciliteter. Derfor vil der uanset dette byrum være tale om et projekt, som først vil kunne realiseres om en del år forudsat "politisk beslutning herom" og anvist finansiering. Den forestående udvikling af det nye byrum vurderes ikke at hindre en eventuel senere udvikling af projektområdet.

Biodiversitet og bynatur

I Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet er området ved Frederiksberg idrætspark kortlagt som et område uden offentligt tilgængelige grønne parkarealer. Det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark skaber, med bl.a. det grønne parkstrøg, adgang til bynatur i denne vestlige del af Frederiksberg.

I projektet er området's biodiversitet analyseret for at kortlægge projektområdets nuværende biologiske værdi med henblik på at belyse bevaringsværdige arter og eksisterende naturkvaliteter som en del af projektets udvikling. Se kortlægningen i bilag 3. Kortlægningen peger bl.a. på, at den nuværende beplantning skal sikres både på kort og langt sigt ved at tynde ud i kronelaget, så der kommer mere lys til bunden og tillade bedre vækstvilkår for træerne. Derudover sættes spætte- og fuglekasser op, da der bl.a. er registreret stor flagspætte, blåmejse og musvit i projektområdet. Der plantes buske og træer, der sikrer artsrigdom bl.a. med kogle- og bærbærende arter til området's fugle og insektliv.

De eksisterende træers sundhedstilstand er kortlagt og fremgår af bilag 4. Det er forvaltningens anbefaling, at fælde i alt 5 træer, da de er selvsåede, har dårlige vækstbetingelser og dermed ikke er bevaringsværdige. Der plantes 15 nye træer i det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark. Derved opfylder projektet Frederiksberg Kommunes retningslinje i Kommuneplan 2021 om, at "når der fældes et træ, skal der plantes to nye".

Projektets biofaktor forbedres en smule. Den udregnede biofaktor fremgår af bilag 5. Biofaktoren i det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark er beregnet til 1,84. Projektområdets nuværende biofaktor er 1,79. I følge kommuneplan 2021

skal biofaktoren være mindst 0,5.

Tidsplan og sammenhæng med andre projekter

Det nye byrum viderebearbejdes og projekteres færdig. Efterfølgende forventes det nye byrum anlagt i efteråret 2024 og ind i 2025. I 2024 prioriteres anlæg af velkomstområdet ved Frederiksberg Idrætspark, Damsøbadet og Tre Falke Skole, hvorved anlægsarbejdet koordineres med et omfattende skybrudsprojekt i Frederiksberg Idrætspark og renovering af tribunen i 2024. Derved minimeres de gener, som brugerne af idrætsparken vil opleve i forbindelse med anlægsarbejdet. I 2025 anlægges det øvrige projektområde, som ikke forventes at forstyrre aktiviteterne i idrætsparken.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at det nye byrum ved Frederiksberg Idrætspark vil tilføre området en positiv identitet ved at styrke byrumskvaliteten, øge Frederiksbergs grønne identitet samt skabe adgang til både nye mødesteder, aktivitetsområder samt rolige omgivelser. Ydermere vurderes det, at det nye byrum er udformet med lokal opbakning til glæde for områdets mange brugere, da projektet er udarbejdet i tæt dialog med Frederiksberg Idræt, Idrætsforeninger, lokale skoler og beboere.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, meddeles anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark finansieret af puljen til byfornyelse og områdeudvikling med 1,5 mio. kr. i 2024 og med 4 mio. kr. i 2025.

Desuden afsættes rådighedsbeløb og meddeles indtægtsbevilling på 2.563.190 kr. i 2025 til modtagelse af tilskud fra Frederiksbergfonden og Lokale- og Anlægsfonden, ligesom der afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsudgiftsbevilling på i alt 2.388.190 kr. i 2025 til nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark finansieret af indtægterne fra Lokale- og Anlægsfonden og Frederiksbergfonden fraregnet fondsmoms.

Anlægsrammepåvirkningen, som følge af modtagelsen af fondstilskud samt afholdelse af anlægsudgifterne finansieret af fondstilskuddene, håndteres som del af den finansierede anlægsplan 2025-28.

Endelig meddeles udgiftsbevilling på 175.000 kr. i 2025 til dækning af den kommunale momsudligningsordning

Frederiksbergfonden støtter med 1 mio. kr. svarende til 825.000 kr. fraregnet fondsmoms. Lokale- og Anlægsfonden støtter med 1.563.190 kr. Støtten fra begge fonde er givet under forudsætning af, at projektet gennemføres som beskrevet i projektforslag (jf. hhv. bilag 1 og 2).

Det nye byrum vil blive færdigprojekteret i 2024 og anlagt i perioden 2024-2025. Udgifterne forventes anvendt med 1,5 mio. kr. til rådgivning og anlæg i 2024 samt 6,4 mio. kr. i 2025 til rådgivning, dialogaktiviteter og anlæg af det nye byrum.

Afledte driftsudgifter til området er indarbejdet i den finansierede anlægsplan 2025-2028.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 50:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at projektforslaget til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark finansieret af puljen til byfornyelse og områdeudvikling med 1,5 mio. kr. i 2024 og med 4 mio. kr. i 2025,
3. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles indtægtsbevilling på 2.563.190 kr. i 2025 til modtagelse af tilskud fra Frederiksbergfonden og Lokale- og Anlægsfonden,
4. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsudgiftsbevilling på i alt 2.388.190 kr. i 2025 til nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark, finansieret af indtægterne fra Lokale- og Anlægsfonden og Frederiksbergfonden fraregnet fondsmoms, samt at anlægsrammepåvirkningen i 2025 som følge af modtagelsen af fondstilskud samt afholdelse af anlægsudgifterne finansieret af fondstilskuddene håndteres som del af den finansierede anlægsplan 2025-28 til Budget 2025 - og
5. at der meddeles udgiftsbevilling på 175.000 kr. i 2025 til dækning af den kommunale momsudligningsordning.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 160:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at projektforslaget til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark godkendes, idet udvalget anmodede om, at der i det videre arbejde undersøges, om den biologiske volumen kan øges på basisarealer f.eks. ved mere krat og buske. Herudover skal der tages højde for, at det skal være et inkluderende byrum,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til et nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark finansieret af puljen til byfornyelse og områdeudvikling med 1,5 mio. kr. i 2024 og med 4 mio. kr. i 2025,
3. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles indtægtsbevilling på 2.563.190 kr. i 2025 til modtagelse af tilskud fra Frederiksbergfonden og Lokale- og Anlægsfonden,
4. at der afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsudgiftsbevilling på i alt 2.388.190 kr. i 2025 til nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark, finansieret af indtægterne fra Lokale- og Anlægsfonden og Frederiksbergfonden fraregnet fondsmoms, samt at anlægsrammepåvirkningen i 2025 som følge af modtagelsen af fondstilskud samt afholdelse af anlægsudgifterne finansieret af fondstilskuddene håndteres som del af den finansierede anlægsplan 2025-28 til Budget 2025 - og
5. at der meddeles udgiftsbevilling på 175.000 kr. i 2025 til dækning af den kommunale momsudligningsordning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede samtidig om evt. fældede træer finder anvendelse i biodiversiteten.

Bilag

Bilag 1_Situationsplan

Bilag 2_Designmappe

Bilag 3_Kortlægning af biodiversitet

Bilag 4_Trænotat

Bilag 5_Biofaktor

Bevillingsskema - Frederiksberg Idrætspark

Punkt 167: Plejecentret Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub - Etablering af Generationernes Frederiksberg

27.42.00-A30-1-23

Resume

Første etape af Ingeborggården står færdig, og det samme gør Frederiksberg Boldklubs nye klubhus og en række fælles inden- og udendørs arealer. Der er udarbejdet ejerlejlighedsvedtægter, ejerlejlighedsopdelinger samt deklARATIONER, der sikrer de fortsatte offentlige udearealer og stiforbindelsen på grunden samt anvendelses-, pantsætnings- og forkøbsretsregulerende bestemmelser vedrørende klubhuset. Dokumenterne og den endelige ejerlejlighedsopdeling forelægges med denne sag for Kommunalbestyrelsens endelige godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at vedtægterne for "Ejerforeningen Generationernes Frederiksberg" godkendes,
2. at kommunens samlede lokaler i ejerforeningen på 18.836 m² opdeles i en yderligere ejerlejlighed på 807 m² for at muliggøre den fælles udnyttelse af cafeområdet, træningslokale og panoramastuen,
3. at servitut om Frederiksberg Kommunes drift, vedligeholdelse og råderet over de offentlige udearealer/stiforbindelse godkendes, og
4. at deklARATION om vilkår om anvendelse, pantsætning og forkøbsret godkendes.

Sagsfremstilling

Under overskriften "Generationernes By" besluttede Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Boldklub Fonden i 2014 at igangsætte et samarbejde med det formål at udvikle et nyt plejecenter - i henhold til den samlede Masterplan for modernisering af plejeboliger - sammen med et nyt klubhus for Frederiksberg Boldklub.

Det nye plejecenter, Ingeborggården, bestående af 200 almene kommunale ældreboliger med tilhørende servicearealer, erstatter et tidligere utidssvarende plejecenter på adressen. I byggeriets udformning har der været fokus på at understøtte mødet mellem unge og ældre blandt andet ved at etablere byrum og lommeparker, der understøtter møderne mellem generationerne. Frederiksberg Boldklubs nye klubhus er derfor også en integreret del af bygningen.

I overensstemmelse med visionen er der opført en panoramastue i forlængelse af klublokalerne, som plejehjemmets beboere også vil kunne benytte. Der er etableret et cafeområde i stueetagen for både beboerne og gæster fra plejehjemmet, boldklubben samt udefrakommende i øvrigt. Det kommende træningslokale skal derudover kunne udnyttes af både plejehjemmets beboere, boldklubben og eventuelt andre.

Udearealerne er tillige anlagt i henhold til visionen om "Generationernes By", og arealet mod boldbanerne er derfor åbnet op med byrumskvaliteter mod omgivelserne. Der er her anlagt en offentligt tilgængelig træningstrappe, klatrevæg samt et planlagt boldbur for med disse byrumselementer at styrke det sociale samspil i området og stiforbindelsen fra Troels-Lundsvej mod Rådmand Steins Alle er genanlagt. Der er imellem bebyggelsen anlagt "Den hemmelige Have" med en naturlig eneret for plejehjemmets beboere efter deres konkrete behov.

Byggeriet er i to etaper, hvor den første etape bestående af klubhuset samt en del plejehjemmet – inkl. panoramastuen og cafeområdet er færdiggjort. Frederiksberg Boldklub tog deres nye lokaler i brug i september 2022, og den første del af plejehjemmet blev taget i brug i februar 2023. Udearealerne er delvis færdiganlagte og blev delafleveret i juni 2023. Den anden etape, som også indbefatter træningslokalet, forventes at stå færdig medio 2025.

I forhold til at skabe det ønskede fælles liv i huset, er der i efteråret 2023 nedsat en fælles styregruppe, der skal skabe aktiviteter og muligheder for samvær. Med afslutningen af den anden etape åbner huset for fuld drift, hvorunder driften af cafeen udbygges.

Der er sideløbende med byggeriets opførelse udarbejdet vedtægter for ejerforeningen, foretaget ejerlejlighedsopdeling samt udarbejdet en deklARATION, der tager højde for stiforbindelsen, bygningens og udearealernes planlagte fælles og nødvendige eksklusive anvendelser for plejehjemmets beboere. Arbejdet er udført i samarbejde med projektets rådgivere og ekstern landinspektør.

Vedtægter for Ejerforeningen Generationernes Frederiksberg og ejerlejlighedsopdeling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 17. juni 2019, at det samlede byggeri skulle opdeles i 3 ejerlejligheder, hvor de kommunale almene ældreboliger skulle udgøre 14.074 m², de kommunale servicearealer udgøre 4.316 m² samt lokaler til Frederiksberg Boldklub.

Bygningen i ejerforening vil efter etablering af etape 2 udgøre i alt ca. 21.193 m², hvoraf fællesarealer i ejerforeningen udgør ca. 1.323 m².

De planlagte kommunale bolig- og servicearealer (ejerlejlighed nr. 1 og 2) er støttede arealer og må derfor ikke anvendes af andre end beboerne selv og deres personale eller til andet end nogle definerede omsorgs- og servicefunktioner, som normalt ikke foregår i boligerne. Det er derfor nødvendigt at foretage en teknisk videreopdeling af en mindre del af kommunens arealer i en ejerlejlighed nr. 3 for at imødekomme en bredere udnyttelse af arealerne end, hvad der er muligt for et alment kommunalt plejehjem – bl.a. en fælles udnyttelse med Frederiksberg Boldklub.

Ejerlejlighed nr. 3 udgør 807 m², og arealerne ejes fortsat af kommunen. Denne ejerlejlighed omfatter beboernes panoramastue placeret i sammenhæng med Frederiksberg Boldklubs lokaler, cafeområdet i plejehjemmets stueetage samt det kommende træningslokale i plejehjemmets stueetage. Arealerne vil ved videreopdelingen kunne anvendes som en sædvanlig kommunal ejendom i overensstemmelse med den i visionen planlagte fælles brug med også Frederiksberg Boldklub. Den tekniske videreopdeling vurderes ikke at få en støttmæssig virkning, idet de resterende arealer for hhv. kommunale almene ældreboliger og servicearealet fortsat er tilstrækkelige i forhold til det oprindelige støttetilsagn.

De 4 ejerlejligheder vil herefter udgøre:

- Ejerlejlighed nr. 1 - kommunale almene ældreboliger på ca. 14.188 m² med et fordelingstal på 14.188/19.870
- Ejerlejlighed nr. 2 - servicearealer på ca. 3.841 m² med et fordelingstal på 3.841/19.870
- Ejerlejlighed nr. 3 - panoramastue, cafeområde, træningslokale på ca. 807 m² med et fordelingstal på 807/19.870
- Ejerlejlighed nr. 4 - Frederiksberg Boldklubs Fonds lokaler på ca. 1.034 m² med et fordelingstal på 1.034/19.870

Frederiksberg Boldklub Fonden har tiltrådt vedtægterne for ejerforeningen med forbehold for Kommunalbestyrelsens endelige godkendelse.

Servitut om råden over udearealer

Udearealerne ejes i henhold til Ejerlejlighedsloven af alle ejerlejlighederne i et sameje. Dog er der planlagt en videre og offentlig anvendelse af den del af udearealerne (sti, træningstrappe, klatrevæg, boldbur, grønt areal mv.), der er beliggende mod boldbanerne, hvorpå den offentlige sti fra Troels-Lunds vej også er placeret.

Frederiksberg Kommune afholder driftsudgifterne af disse offentlige arealer. Budgettet til dette tilførtes anlægsplanen for budget 2024, og er placeret under Vej & Park. Der tinglyses en servitut herom på arealet.

Deklaration om anvendelse, pantsætning og forkøbsret

Der er aftalt vilkår om anvendelsen og begrænsning for pantsætning for nr. 4 for at sikre Frederiksberg Kommunes anlægsstøtte til Frederiksberg Boldklubs Fond i en deklARATION i henhold til Kommunalbestyrelsens beslutning den 3. december 2018.

Kommunen får herunder endvidere en sekundær forkøbsret til ejerlejligheden efter Frederiksberg Boldklub. Der tinglyses en servitut herom.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at der med de forelagte vedtægter for ejerforeningen, ejerlejlighedsopdelinger, fordelingstal samt deklARATIONER i øvrigt skabes det nødvendige grundlag for en god fremtidig drift af den fælles bygning og udearealer på Troels-Lunds Vej 29 i henhold til den oprindelige vision om et fælles projekt, hvor generationerne får mulighed for at mødes.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 53:

By-, Kultur- og Miljøområdet og Social, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at vedtægterne for "Ejerforeningen Generationernes Frederiksberg" godkendes,
2. at kommunens samlede lokaler i ejerforeningen på 18.836 m² opdeles i en yderligere ejerlejlighed på 807 m² for at muliggøre den fælles udnyttelse af cafeområdet, træningslokale og panoramastuen,
3. at servitut om Frederiksberg Kommunes drift, vedligeholdelse og råderet over de offentlige udearealer/stiforbindelse godkendes, og
4. at deklaration om vilkår om anvendelse, pantsætning og forkøbsret til klubhuset godkendes.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 161:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at vedtægterne for "Ejerforeningen Generationernes Frederiksberg" godkendes,
2. at kommunens samlede lokaler i ejerforeningen på 18.836 m² opdeles i en yderligere ejerlejlighed på 807 m² for at muliggøre den fælles udnyttelse af cafeområdet, træningslokale og panoramastuen,
3. at servitut om Frederiksberg Kommunes drift, vedligeholdelse og råderet over de offentlige udearealer/stiforbindelse godkendes, og
4. at deklaration om vilkår om anvendelse, pantsætning og forkøbsret godkendes.

Bilag

Vedtægter for Ejerforeningen Generationernes Frederiksberg, tiltrådt af FB

Servitut om råden over udearealer

Deklaration om anvendelse, pantsætning og forkøbsret

Punkt 168: Disponering af supplerende midler fra puljen til tværgående vedligehold 2024

82.07.00-000-3-21

Resume

For at sikre en tilfredsstillende vedligeholdelsestilstand af de kommunale ejendomme indstilles det, at der fremrykkes midler fra 2025 til 2024 til akut opståede behov samt supplerende finansiering på igangværende vedligeholdelsesprojekter. Der ønskes derfor bevilling og rådighedsbeløb for i alt 3,8 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme i 2024.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på i alt 3,8 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 1. Dette finansieres ved at fremrykke tilsvarende 3,8 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme fra 2025 til 2024 samt ved opskrivning af den negative anlægspulje i 2024.

Sagsfremstilling

For at imødekomme vedligeholdelsesbehovet for Frederiksberg Kommunes ejendomsportefølje er der med Budget 2024 fortsat afsat midler til sikre vedligehold af de kommunale bygninger. I indeværende sag ønskes en anlægsbevilling og rådighedsbeløb på i alt 3,8 mio. kr. fra Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme. Dette finansieres ved at fremrykke midler på puljen fra 2025 til 2024.

Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme er en del af den samlede tværgående plan for vedligehold af kommunale bygninger og idrætsanlæg vedtaget i forbindelse med Budget 2024 jf. pkt. 187 på kommunalbestyrelsens møde den 9. oktober 2023. Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme blev oprindeligt nedjusteret fra 15 til 7 mio. kr. i 2024 for at skabe plads i den årlige anlægsramme. Tilsvarende blev puljen hævet med 8 mio. kr. i 2025 for at fastholde niveauet for anlægsmidler til vedligehold af de kommunale ejendomme.

Midlerne ønskes udmøntet og anlægsbevilget i 2024 for at gennemføre en akut renovering af murværk i ejerforeningen HF/Damsøbadet og Frederiksberg Stadion, som Frederiksberg Kommune er forpligtet til at gennemføre sammen med ejerforeningen. Dertil kommer merforbrug på fire igangværende vedligeholdelsesprojekter, der tidligere er vedtaget. Projekterne fremgår af tabel 1.

Dette finansieres ved at fremrykke midler på puljen fra 2025 til 2024 idet der vurderes at være ledig anlægsramme i 2024, hvilket primært skyldes forsinkelsen af den igangværende renovering af Søndermarkskolen og byggeriet af Ny Søndervang.

Alle projekter udføres og afsluttes i 2024.

Tabel 1: Oversigt over nye og igangværende vedligeholdelsesprojekter, der kræver supplerende finansiering på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme i 2024.

Nye og igangværende vedligeholdelsesprojekter med behov for supplerende finansiering	2024
HF/Damsøbadet og Frederiksberg Stadion (beløbet er Frederiksberg kommunes andel i Ejerforeningsregi) <i>Nedrivning og genopbygning af murværk. Der anvendes genbrugssten til projektet.</i>	2.100.000
Skolen ved Nyelandsvej – tandlægebygning <i>Merudgift for etablering af nyt tag på tandlægebygning og gennemgang af facader</i>	500.000

Louis P Børnegård på Godthåbsvej <i>Merudgifter på eksisterende projekt med renovering af ventilation på Louis P Børnegård. Merudgifter skyldes fund af asbest i loftplader og lovkrav om udskifning af elinstallationer</i>	700.000
Frederiksberg Stadion - kunstgræsbane <i>Merudgifter på eksisterende projekt med renovering af kunstgræsbane.</i>	200.000
Lindevangsskolen – kunstgræsbane <i>Merudgifter på eksisterende projekt med renovering af kunstgræsbane.</i>	300.000
I alt inkl. rådgivning og uforudsete udgifter	3.800.000

Prissætningen af projekterne bygger på udbudspriser, hvorfor prissætningen ikke forventes at ændre sig. Når der igangsættes vedligeholdelsesarbejder er forvaltningen opmærksom på, at arbejderne foretages så nænsomt som muligt for at sikre den fortsatte drift i ejendommene.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det er nødvendigt at udføre de beskrevne arbejder for at sikre, at de kommunale ejendomme opretholder deres funktion som velfungerende rammer for den kommunale service og borgernes hverdagsliv og for at undgå senere fordyrende ekstraomkostninger og accelererende forfald. På den baggrund ønskes midlerne til gennemførelse af de enkelte projekter i tabel 1 bevilliget.

Økonomi

I sagen meddeles anlægsbevilling på i alt 3,8 mio. kr. til renovering af en række kommunale ejendomme i 2024 jf. tabel 1.

Finansieringen kommer ved at fremrykke 3,8 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme fra 2025 til 2024. Den negative anlægspulje opskrives i 2024 med 3,8 mio. kr. Herefter resterer der 17,1 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme i 2025.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 52:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på i alt 3,8 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 1. Dette finansieres ved at fremrykke tilsvarende 3,8 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme fra 2025 til 2024 samt ved opskrivning af den negative anlægspulje i 2024.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 162:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på i alt 3,8 mio. kr. til renovering af kommunale ejendomme i 2024 jf. projekter i tabel 1. Dette finansieres ved at fremrykke tilsvarende 3,8 mio. kr. på Puljen til tværgående prioritering af vedligehold af øvrige kommunale ejendomme fra 2025 til 2024 samt ved opskrivning af den negative anlægspulje i 2024.

Bilag

Bevillingsskema - Disponering af supplerende midler til vedligehold af kommende ejendomme i 202

Punkt 169: Nyt forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej

01.00.00-P00-9-21

Resume

Klima-, Plan- og Boligudvalget skal tage stilling til, om et nyt forslag til Lokalplan 233 kan godkendes og sendes i offentlig høring. Forslaget indeholder mindre justeringer ift. det lokalplanforslag, som Kommunalbestyrelsen besluttede at sende i høring på møde den 4. december 2023. I det nye lokalplanforslag er der indarbejdet en anvendelsesændring med krav om studieaktivitet for beboere i nyetablerede studieboliger, som ændringer i planloven pr. 1. januar 2024 giver mulighed for.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen behandlede på møde den 4. december 2023 lokalplanforslaget for boliger, erhverv og offentlige formål ved Danasvej med tilhørende forslag til Kommuneplantillæg nr. 3 og besluttede at sende forslagene i høring. Forslagene var i offentlig høring fra den 10. januar til den 6. februar 2024.

Med denne sag ønsker forvaltningen at sende et revideret forslag til lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej i høring, hvor der stilles krav om studieaktivitet i nye studieboliger. Planlovsændringer pr. 1. januar 2024 giver mulighed for at bestemme i nye lokalplaner, at beboere i studieboliger skal være studieaktive. Kravet kan kun stilles til nye studieboliger, der muliggøres i nye lokalplaner, og kan således ikke stilles til det eksisterende byggeri. Derudover stiller det reviderede lokalplanforslag krav om bopælspligt i delområde 1, hvilket manglede i det oprindelige forslag til lokalplan 233.

Udvalget behandlede på møde den 22. august 2022 en sag om anvendelsen af tagetagen på Danasvej 30B (biblioteksbygningen) og besluttede, at forvaltningen skulle arbejdes videre med boligformål i et nyt lokalplanforslag for området. På samme møde besluttede udvalget, at såfremt en fremtidig ændring i planloven muliggør, at der kan stilles krav om studieaktivitet i nye lokalplaner, skal en sådan bestemmelse indarbejdes i lokalplan 233.

For at den nye bestemmelse kan indarbejdes, kræver det et nyt lokalplanforslag og dermed en ny høringsperiode i henhold til planloven.

Når det nye lokalplanforslag har været i høring, vil lokalplanen til genforlagt til endelig vedtagelse sammen med høringssvar fra begge høringsperioder og deraf eventuelle forslag til justeringer i lokalplanen.

Baggrunden for nyt lokalplanforslag for området

Det oprindelige forslag til lokalplan 233 blev udarbejdet på baggrund af ejers ønske om at ændre anvendelsen for tagetagen på Danasvej 30B i delområde 1 (biblioteksbygningen) og på baggrund af en afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet. Den eksisterende lokalplan for området, Lokalplan 195, stiller krav om studieaktivitet i studieboligerne i delområde 2, hvilket ikke var muligt på daværende tidspunkt, og bestemmelsen blev ophævet på baggrund af en afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet. Daværende By- og Miljøudvalg vedtog på møde den 2. maj 2016, på baggrund af Natur- og Miljøklagenavnets afgørelse, at bestemmelsen vedrørende beboernes beskæftigelse i studieboligerne bør ophæves ved, at der udarbejdes ny lokalplan, hvori bestemmelsen rettes til.

Det er som oplyst efterfølgende blevet muligt med planlovsændringer pr. 1. januar 2024 at stille kravet for nye studieboliger, hvorfor kravet stilles i det revidere lokalplanforslag, som nærværende sag omhandler, såfremt der etableres studieboliger på Danasvej 30B i delområde 1 (biblioteksbygningen).

Planlovsændringerne pr. 1. januar 2024 giver kun muligheden for at stille krav om studieaktivitet til nyetablerede studieboliger, der muliggøres i nye lokalplaner, og kan således ikke stilles til de eksisterende studieboliger i delområde 2.

Lokalplanens indhold

Forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål på Danasvej vil erstatte Lokalplan 195, og det meste af indholdet er overført fra Lokalplan 195. Lokalplan 195 blev endeligt vedtaget den 22. juni 2015. Byggeriet er opført, og der blev givet ibrugtagningstilladelse til projektet den 5. september 2018.

Delområde 1 består af Danasvej 30B (biblioteksbygningen), og lokalplanforslaget udlægger bygningen til boliger, kontor- og serviceerhverv samt offentlige formål. Stueetagen af bygningen må kun anvendes til en udadvendt/publikumsorienteret funktion som bibliotek, kulturhus, folkehus, café, spisehus eller tilsvarende funktioner, som i særlig grad kan medvirke som samlingspunkt og mødested for den brede offentlighed og således til et levende og varieret bymiljø. Dette er det samme forslag til ændring af anvendelsesbestemmelsen som i det oprindelige lokalplanforslag, der er offentliggjort.

Bygningen på Danasvej 30B er på nuværende tidspunkt udlagt til offentlige formål i form af bibliotek. Tagetagen er ikke udnyttet i dag. Det reviderede forslag til lokalplan 233 stiller desuden krav om studieaktivitet for beboerne, såfremt der etableres studieboliger på 1. sal, 2. sal eller i tagetagen af biblioteksbygningen samt krav om bopælspligt i delområde 1, hvilket er ændringer i forhold til det allerede offentliggjorte forslag.

Delområde 2 består af boliger og erhverv langs Danasvej, Svend Trøsts Vej og Forchhammersvej. Det reviderede lokalplanforslag indeholder ingen ændringer for delområdet i forhold til det allerede offentliggjorte forslag.

Miljøvurdering

Forvaltningen har foretaget en miljøscreening af lokalplanforslagets forventede miljøpåvirkninger i henhold til Lov om Miljøvurdering. Forvaltningen vurderer, at lokalplanforslaget ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger af omgivelserne. Derfor indstiller forvaltningen, at der ikke foretages en miljøvurdering af planen.

Ny høring

Det reviderede lokalplanforslag udløser en ny høringsperiode. Det eksisterende lokalplanforslag har været i en fire-ugers høring. Da det nye forslag kun justeres i mindre grad i forhold til det offentliggjorte lokalplanforslag og kun indeholder mindre anvendelsesændringer, som er inden for eksisterende bygningsrammer, foreslås den nye høringsperiode ligeledes at vare fire uger, og at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus i forbindelse med den nye høringsperiode.

Høringssvarene fra det eksisterende lokalplanforslag vil som oplyst blive fremlagt sammen med høringssvarene fra den nye høringsperiode ifm. behandling af den endelige vedtagelse af lokalplanen.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at det nye lokalplanforslag, hvor der stilles krav om, at beboere i nyetablerede studieboliger i delområde 1 skal være studerende, understøtter en bæredygtig boligudvikling.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 54:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 164:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at forslag til Lokalplan 233 offentliggøres i en periode på 4 uger,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering - og
3. at der ikke afholdes borgermøde eller åbent hus-arrangement.

Bilag

Miljøscreeningskema Forslag til lokalplan 233 Danasvej

Forslag til Lokalplan 233 for boliger, erhverv og offentlige formål ved Danasvej

Punkt 170: Nye boliger på Peter Graus Vej - status og fristforlængelse for skema B

03.02.12-G01-1-20

Resume

Lejerbos nybyggeri af tagboliger og rækkehuse på Peter Graus Vej ønskes udsat, da renoveringsbehovet i den eksisterende afdeling er større end forventet. Derfor søges om fristforlængelse for ansøgning om skema B.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives fristforlængelse for indsendelse af skema B til 1. april 2025,
2. at forvaltningen bemyndiges til at godkende skema B ud fra det maksimumbeløb, der gælder på ansøgningstidspunktet, således at grundkapitallånet øges - og
3. at forvaltningen herefter bemyndiges til at give yderligere fristforlængelse i BOSSINF systemet.

Sagsfremstilling

Lejerbo har henvendt sig med et ønske om fristforlængelse for Skema B for nybyggeriet af 20 boliger (tagboliger og rækkehuse) på Peter Graus Vej. Forvaltningen har anvendt sin bemyndigelse til at give fristforlængelse med et år. Derfor fremlægges det til Kommunalbestyrelsens godkendelse at give yderligere fristforlængelse med nedenstående begrundelse:

Begrundelse for fristforlængelse

I februar 2023 godkendte Kommunalbestyrelsen, at Lejerbo kunne indlede en dialog med Landsbyggefonden om en helhedsplan i afdelingen, der kunne tilvejebringe løsninger på de renoveringsbehov, der er i den eksisterende afdeling. Disse drejer sig blandt andet om utætte og gennemtærede rørledninger til brugsvand mm. og udtjente elevatorer. Desværre er disse renoveringsbehov af en art, som Landsbyggefonden ikke kan støtte, da det er almindelige vedligeholdelsesopgaver. Samtidig vil en renovering, hvis den alene skal lånefinansieres medføre en meget høj huslestigning i afdelingen. Frederiksberg Kommune er i dialog med Lejerbo om både renoveringsbehovet og nybyggeriet, og der arbejdes på at finde en løsning.

Fristforlængelse for skema B

Der er givet skema A tilsagn til projektet den 26. august 2019. I BOSSINF systemet er der givet en 36 måneders mulighed for fristforlængelse frem til 26. august 2022. Det oplyses, at der kun kan gives yderligere fristforlængelse, hvis der er tale om "særligt kompliceret byggeri". Forvaltningen vurderer, at dette er tilfældet jf. ovenstående begrundelse for fristforlængelse. Der er allerede givet fristforlængelse frem til 30. juni 2024. Forvaltningen skønner, at der i første omgang skal gives yderligere fristforlængelse frem til 1. april 2025. Desuden vurderes, at der kan blive tale om yderligere fristforlængelse, hvorfor forvaltningen med denne sag beder om bemyndigelse til at give yderligere fristforlængelse.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By Kultur- og Miljøområdet vurderer på baggrund af Lejerbos redegørelse for sagen, at der bør gives fristforlængelse frem til 1. april 2025 og beder om bemyndigelse til at give yderligere fristforlængelse.

Økonomi

Der er bevilget 6,330 mio. kr. i grundkapital til Peter Graus Vej og der resterer udbetaling af 3,9 mio. kr. Fristforlængelsen betyder også, at når der indsendes en ansøgning om skema B kan grundkapitalbeløbet øges på baggrund af den aktuelle anskaffelsessum, der fastsættes ud fra det gældende maksimumsbeløb på ansøgningstidspunktet.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 51:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der gives fristforlængelse for indsendelse af skema B til 1. april 2025,
2. at forvaltningen bemyndiges til at godkende skema B ud fra det maksimumbeløb, der gælder på ansøgningstidspunktet, således at grundkapitallånet øges - og
3. at forvaltningen herefter bemyndiges til at give yderligere fristforlængelse i BOSSINF systemet.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 165:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives fristforlængelse for indsendelse af skema B til 1. april 2025,
2. at forvaltningen bemyndiges til at godkende skema B ud fra det maksimumbeløb, der gælder på ansøgningstidspunktet, således at grundkapitallånet øges - og
3. at forvaltningen herefter bemyndiges til at give yderligere fristforlængelse i BOSSINF systemet.

Punkt 171: Forslag til beslutning fra 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Merete Winther Hildebrandt, Fasael Rehman og Bent Isager-Nielsen om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken

04.01.00-G01-211-23

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 4. december 2023 forslag til beslutning om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken. Forvaltningen har forelagt forslaget for Slots- og Kulturstyrelsen, der ikke ønsker at arbejde videre med forslaget. Udvalget skal i sagen tage stilling til forslaget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken tiltrædes, idet forvaltningen fortsætter sin dialog med Slots- og Kulturstyrelsen om opsætning af skiltning i haverne.

Sagsfremstilling

Magistraten tilbagesendte på mødet den 4. marts 2024 forslaget til Miljø- og Trafikudvalget med ønske om at undersøge muligheden for skiltning udenfor haverne. Siden magistratens behandling har forvaltningen fortsat sin dialog med Slots- og Kulturstyrelsen. Slots- og Kulturstyrelsen oplyser nu, at de er interesserede i at indgå dialog med kommunen om formidling af flora og fauna i haverne, idet de gerne vil udvikle en model for formidling sammen med Frederiksberg Kommune, som både kan indfri det politiske ønske og kan fungere i haverne, så park- og naturoplevelsen fortsat er i fokus. Dette har således givet anledning til en justering af sagens indstillingen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller på den baggrund, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken tiltrædes, idet forvaltningen fortsætter sin dialog med Slots- og Kulturstyrelsen om opsætning af skiltning i haverne.

Tidligere sagsfremstilling (4. marts 2024)

Kommunalbestyrelsen oversendte den 4. december 2023 følgende forslag til beslutning fra 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Merete Winther Hildebrandt, Fasael Rehman og Bent Isager-Nielsen om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken.

"I Frederiksberg Have og Søndermarken er der et rigt fugle, dyre og planteliv.

Alle de mange borgere der til daglig benytter parkerne vil formentlig gerne vide mere om dette.

Derfor foreslår Det Konservative Folkeparti, at der ved indgangen til parkerne opsættes permanente informationskilte med information om de forskellige arter; hvad spiser de, hvor yngler de etc., samt information om variationen i faunaen.

Dette vil være til stor glæde for de mange der bruger parkerne, herunder også de mange skoler og uddannelsesinstitutioner, der kan bruge det i undervisningsøjemed, men også for den enkelte borger, der gerne vil være klogere på byens dyreliv og fauna.

Forslaget tænkes udmøntet i samarbejde med Slots og Naturstyrelsen, som ejer de pågældende parker."

Bemærkninger til forslaget

Forvaltningen har forelagt forslaget for Slots- og Kulturstyrelsen, der har oplyst, at de ikke aktuelt har planer om opsætning af informationsskilte om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken. Forvaltningen vil naturligvis fortsætte dialogen med Slots- og Kulturstyrelsen om muligheden for skiltning og information om dyre- og planteliv.

Forvaltningens vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forslaget ikke kan tiltrædes, da Slots- og Kulturstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke viser interesse for idéen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 5. februar 2024, pkt. 20:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken ikke tiltrædes, idet Slots- og Kulturstyrelsen for nuværende ikke ønsker skilte.

Indstilling 4. marts 2024, pkt. 52:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken ikke tiltrædes, idet forvaltningen blev anmodet om at vende tilbage med en sag om mulighederne for skiltning uden for haverne.

Det blev herudover foreslået at ansøge Friluftsrådet om midler.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 4. marts 2024, pkt. 52:

Sagen blev sendt retur til fagudvalget.

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 75:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken ikke tiltrædes, idet forvaltningen blev anmodet om at vende tilbage med en sag om mulighederne for skiltning uden for haverne.

Det blev herudover foreslået at ansøge Friluftsrådet om midler.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 167:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om information om flora og fauna i Frederiksberg Have og Søndermarken tiltrædes, idet forvaltningen fortsætter sin dialog med Slots- og Kulturstyrelsen om opsætning af skiltning i haverne.

Punkt 172: Endelig vedtagelse af forskrift med forbud mod ældre brændeovne

09.10.00-G01-4-21

Resume

Miljø- og Trafikudvalget besluttede på mødet den 5. februar 2024, at sende et forslag til revideret brændeovnsforskrift i høring med forbud mod brændeovne ældre end 1 juni 2008, samtidig med at forvaltningen undersøgte hvorvidt en blokering af skorstenen, uden bortskaffelse af brændeovnen, var tilstrækkelig lovlig sløjfning. Udvalget skal tage stilling til, om forslaget skal endelig vedtages.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at forslag til revideret brændeovnsforskrift, med forbud mod brændeovne ældre end 1. juni 2008 vedtages, idet ikrafttrædelsestidspunkt og informationskampagne koordineres med Københavns Kommune.

Udvalget anmodede derudover om en sag, der redegør for mulighederne for et totalforbud for brændeovne.

Sagsfremstilling

Brændeovnene på Frederiksberg er den største lokale kilde til partikelforurening, og står for ca. 42 % af det sundhedsskadelige partikeludslip på Frederiksberg. Især ældre brændeovne forurener meget, op til 2-5 mere end nye brændeovne. Ny lovgivning giver kommunerne mulighederne for at forbyde ældre brændeovne i områder med kollektiv varmforsyning, før 1. juni 2008, via en lokal miljøforskrift.

Miljø- og Trafikudvalget vedtog den 5. februar 2024, at et forslag til en revideret brændeovnsforskrift, med forbud mod brændeovne ældre end 1. juni 2008 kunne sendes i fire ugers høring, idet forvaltningen samtidig undersøger, hvorvidt en nedlæggelse kan ske ved en blokering af skorstenen uden bortskaffelse af den eksisterende brændeovn, så denne kan blive stående.

Høringen

Forslaget til en revideret brændeovnsforskrift har været annonceret på kommunens høringsportal (Blivhørt) frem til 25. marts 2024. Der er indkommet 3 høringssvar. De 3 høringssvar er positive overfor kommunens ændring af den eksisterende brændeovnsforskrift, således at det bliver muligt forbyde ældre brændeovne fra før 1. juni 2008.

Høringssvar 1 peger på, at der er behov for handling, og ikke snak i forhold til udfasning af brændeovne.

I høringssvar 2 anføres, at man håber der vil være fokus på kontroldelen samt at man også er opmærksom på forurening fra pizzabrændeovne, f.eks. via oprettelse af en særlig task-force, med fokus på beskyttelse af borgere der bor indenfor 100 meter fra en pizzabrændeovn.

I høringssvar 3 anføres, at forslaget bør støttes blandt andet fordi Frederiksberg i særdeleshed opfylder betingelserne for benyttelse af loven, nemlig via udbredelse af kollektiv varmforsyning (fjernvarme) i hele byen.

By-, Kultur- og Miljøområdet skal til de modtagne høringssvar anføre, at kontrollen med reglerne sker efter de almindelige tilsynsbestemmelser i Miljøbeskyttelsesloven. Her kan miljømyndigheden, hvis den f.eks. modtager en klage eller har konkret mistanke om at reglerne ikke er overholdt, udbede sig oplysninger eller foretage tilsyn på den pågældende ejendom. Der er ifølge Miljøstyrelsen ikke muligheder for at stille et generelt oplysningskrav, f.eks. om indberetning af alderen på ens brændeovn, i en forskrift.

Pizzabrændeovne er ikke omfattet af brændeovnsbekendtgørelsen. Erhvervsmæssig forurening fra pizzabrændeovne reguleres efter miljøbeskyttelseslovens § 42 på lige fod med andre virksomheder, der kan give anledning til luftforurening. I Frederiksberg Kommunes miljøforskrift for restaurationer og cafeer, som også omfatter pizzerier, er der ved seneste revision, indført et krav om røggasrensning, hvis afkastet fra ovnen medfører væsentlige gener. Der er således allerede opmærksomhed på luftforurening fra pizzerier.

Dialog med Miljøstyrelsen om korrekt nedlægning af brændeovne

By-, Kultur- og Miljøområdet har forespurgt Miljøstyrelsen om fortolkningen af reglerne for en korrekt nedlægning af en brændeovn. Miljøstyrelsen henviser til den fortolkning, der allerede findes ved sløjfning af brændeovne efter den såkaldte "ejerskifteordning". Her skal ældre brændeovne før 2003 ifølge loven, sløjfes eller udskiftes, senest ved ejerskifte

(køb/salg ejendom). Ifølge Miljøstyrelsen er en ”brændeovn nedlagt, når den er frakoblet skorstenen. En pejseindsats er nedlagt, når den er frakoblet skorstenen. Det er ikke tilstrækkeligt at afmelde brændeovnen hos skorstensfejeren, registrere det i BBR eller bare stoppe med at bruge brændeovnen. Til gengæld må du godt opbevare din brændeovn eller pejseindsats på ejendommen, så længe den ikke er koblet til en skorsten.” Forvaltningen vurderer på den baggrund, at det ikke er tilstrækkeligt at lave en blokering af skorstenen. Brændeovnen skal fysisk være afkoblet fra selve skorstenen, hvilket betyder, at der efterfølgende vil være behov for reparation af skorstenen. I lovforslaget er udgiften til korrekt sløjfning anslået til ca. 5000 kr. Selve brændeovnen må efter frakobling godt blive stående på ejendommen, men kan også bortskaffes til genbrugsplads eller skrothandel.

Status i øvrige kommuner

Århus Kommune har haft et forslag til en brændeovnsforskrift i høring, og Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune har den 6. maj 2024 besluttet at sende et forslag i høring. Det forventes, at øvrige kommuner, herunder Odense, Roskilde og Silkeborg også snarest vil fremføre forslag.

Videre forløb

En beslutning om forbud med ældre brændeovne før 1. juni 2008 skal ifølge loven og delegationsplanen træffes af Kommunalbestyrelsen. Beslutningen skal offentligt annonceres på hjemmesiden, og ejerne har derefter 12 måneder til at udfase brændeovnen. Ifølge loven har kommunen mulighed for at dispensere, så denne frist forlænges med yderligere 12 måneder. By-, Kultur- og Miljøområdet vil, såfremt forslaget vedtages, gennemføre en informationskampagne om forbuddet og dets konsekvenser for ejerne, i samarbejde med andre relevante aktører, særligt Københavns Kommune.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at forslaget vil være med til at reducere forureningen med især partikler fra de frederiksbergske brændeovne væsentligt, og føre til bedre sundhed for borgerne og færre klagesager. Forslaget understøtter kommunens sundhedspolitik, som har fokus på længere levealder og flere gode leveår for borgerne. Det er forvaltningens vurdering, at en ikrafttrædelse af forskriften og informationskampagnen tidsmæssigt med fordel kan koordineres med Københavns Kommunes forventede vedtagelse, også fordi forskriften er udarbejdet i tæt samarbejde med Københavns kommune.

Økonomi

Informationskampagnen anslås at koste ca. 50.000 kr., hvis det udføres i samarbejde med Københavns kommune. Beløbet kan afholdes indenfor eksisterende budget.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 81:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til revideret brændeovnsforskrift, med forbud mod brændeovne ældre end 1. juni 2008 vedtages, idet ikrafttrædelsestidspunkt og informationskampagne koordineres med Københavns Kommune

Bilag

Dagsordenspunkt Godkendelse af udkast til revideret forskrift - Forbud mod ældre brændeovne på Frederiksberg behandlet på mødet 5. februar 2024 kl. 1845 (Udvalgsværelse 1) i Miljø- og Trafikud.docx

Høringssvar nr 1

Høringssvar nr. 2

Høringssvar nr 3

Forskrift ændring

Forslag til forbud

Bekendtgørelse

Punkt 173: Godkendelse af Rottehandlingsplan 2025-2027

09.13.00-P15-1-24

Resume

Kommunalbestyrelsen får med denne sag forelagt udkast til Rottehandlingsplan 2025-2027 til godkendelse. Sagen oplister de vigtigste indsatser for 2025-2027, og giver samtidig en status på udviklingen i den seneste planperiode, hvor antallet af rottesager har været faldende.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at udkast til Rottehandlingsplan 2025-2027 godkendes.

Sagsfremstilling

Rottehandlingsplan 2025-2027 afløser kommunens nuværende rottehandlingsplan 2022-2024 og indeholder i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1336 af 22/11/2023) en status for kommunens rottebekæmpelse, de overordnede mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, kommunens succeskriterier for rottebekæmpelsen, en egentlig handlingsplan for opfyldelse af målene samt oplysninger om områdets økonomi og ressourcer.

Status og udvikling i indeværende planperiode

Frederiksberg Kommune har tidligere, som størstedelen af landets andre kommuner, igennem mange år oplevet en stigning i antallet af rottesager. Antallet af rottesager i Frederiksberg Kommune var på sit højeste i 2017 (1880 sager). For at få vendt denne udvikling vedtog Kommunalbestyrelsen i 2018 en ambitiøs handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter. I handlingsplanen for 2022 – 2024 blev der fastsat en målsætning om, at antallet af rottesager skulle nedbringes, så der maksimalt er 750 i 2024. I handlingsplanen 2022 - 2024 indgik ligeledes et delmål om, at antallet af sager skulle falde med mindst 5 % pr. år.

Målet om et minimums fald på 5% frem mod 2024 er lykkedes, idet Frederiksberg Kommune havde 932 rottesager i 2021, i 2022 var der 793 rottesager og 754 rottesager i 2023. Hvis faldet i rottesagerne på Frederiksberg fortsætter som hidtil vil kommunen nå målet om at have et maksimalt antal rottesager på 750 i 2024.

Mål og handlinger i planperioden 2025-2027

For at opretholde det fald i antallet af rottesager, som Frederiksberg Kommune oplever, vurderes det, at der er behov for, at der arbejdes effektivt videre med forebyggelsen af rotteforekomster i kommunen. Dette sikres ved at opretholde nuværende serviceniveau og ved at udføre en række tiltag, som er beskrevet i handlingsplanen. Overordnet handler det om, at:

- foretage en målrettet forebyggelse og effektiv bekæmpelse af rotter på Frederiksberg
- yde en hurtig og kompetent hjælp ved rotteforekomst
- reducere i antallet af rottesager på Frederiksberg
- udføre stikprøvekontrol og risikobaseret tilsyn med private sikringsordninger
- vejlede om forebyggelse og bekæmpelse af rotter til borgere og virksomheder
- teste alternative løsninger til gift i daglig bekæmpelse
- øget fokus på forebyggelse af rotter, ved f.eks. rottespærre i private kloakledninger

Ovenstående uddybes og konkretiseres i Rottehandlingsplan 2025-2027, der er vedlagt som bilag.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at handlingsplanen lever op til bekendtgørelsens krav for kommunale handlingsplaner på området, samt indeholder vigtige initiativer til forebyggelse og bekæmpelse af rotteforekomster i kommunen. Samtidig vurderer forvaltningen, at forebyggelsesinitiativerne beskrevet i planen er nødvendige for at sikre, at antallet af rottesager nedbringes yderligere og holdes nede.

Økonomi

Området er gebyrfinansieret og skal ”hvile i sig selv” over tid.

Samtlige udgifter, som er beskrevet i denne handlingsplan, skal finansieres over rottegebyret. Når rottegebyret skal hvile i sig selv, betyder det, at såfremt der er overskud i et år, overføres overskydende midler til efterfølgende år og reguleres endeligt ved udløb af denne handlingsplan ind i den efterfølgende.

Ved vedtagelsen af denne handlingsplan, vil de estimerede faste årlige omkostninger til forebyggelse og bekæmpelse af rotter på Frederiksberg i 2025 - 2027 udgøre 4.736.000 kr. pr. år. Udgiften består af betaling til bekæmpelsesfirma, administrations- og forebyggelsesomkostninger, rottestyresystem, fast vedligeholdelse af lovpligtige rottespærre, kompetenceudvikling for at sikre den nyeste viden på området med mere.

Det vurderes, at kommunens ressourcer til administration, håndhævelse og forebyggelse vil udgøre 1,75 årsværk.

Der overføres ca. 3.100.000 kr. fra budgettet i tidligere handlingsplan, Dette er resultatet af, at kommunen har sparet et større beløb på den nye kontrakt med det skadedyrsfirma som den daglige bekæmpelse er udliciteret til. Der er også blevet brugt færre penge end forventet på det lovpligtige rottespærre projekt.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 85:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udkast til Rottehandlingsplan 2025-2027 godkendes

Bilag

Udkast til Rottehandlingsplan 2025-2027

Punkt 174: Bevilling af midler til mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum

20.04.02-G01-1-23

Resume

Med denne sag anmodes om frigivelse af de budgetterede anlægsmidler (100.000 kr. i 2024) som tilskud til realisering af mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2024 under Miljø- og Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere mindesmærket for sabotageaktionen ved Forum.

Sagsfremstilling

Med Kommunalbestyrelsens vedtagelse af budget 2024 den 9. oktober 2023 blev der afsat 100.000 kr. i 2024 til mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum.

Med denne sag søges frigivelse af de budgetterede anlægsmidler på 100.000 kr. Bevillingsskema er vedlagt som bilag.

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 13. november 2023 projektmaterialen for realisering af mindesmærket, og at der arbejdes videre med en placering på Julius Thomsens Plads ud mod Rosenørns Allé.

Foreningen Stjerne Radio varetager tilvejebringelse af finansiering og etablering af et mindesmærke ved Forum til minde om frihedskampen forestillende frihedskæmper Max Bækklund.

Forvaltningen har i februar 2024 fremsendt et driftsnotat til foreningen Stjerne Radio med en oversigt over mindemærkets forskellige elementer, der kan indgå som bilag i foreningens fondsansøgningsmateriale.

Mindesmærket har, som tidligere oplyst, opnået tilsagn om støtte fra Frihedsmuseets Venner samt fra Grace Public Affairs, SH Grafik og Sokkelund Café & Brasserie.

Forvaltningen er blevet informeret om, at der - siden udvalgets seneste behandling af sagen - er opnået yderligere tilsagn om støtte fra Smtm Aps, Thomas Vinterberg, med 10.000 kr. og Paul Lyngbyes Fond med 10.000 kr. Derudover har Stjerne Radio oplyst, at de har indledt dialog med flere yderligere parter, for at tilvejebringe den fulde finansiering af mindesmærket.

Økonomi

Der er med Budget 2024 afsat rådighedsbevilling på 100.000 kr. i anlægsmidler som kommunalt bidrag til mindesmærket, idet de restrende midler skal finansieres gennem fonde.

Hvis indstillingen tiltrædes meddeles anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. i 2024 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb under Miljø- og Trafikudvalget. Dermed er hele beløbet anlægsbevilliget.

Udgifter til afledt drift vil blive afholdt inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget af mindesmærket er endelig kendt.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 82:

By, Kultur- og Miljøområdet indstiller,
at der meddeles anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2024 under Miljø- og
Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere mindesmærket for
sabotageaktionen ved Forum

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 168:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,
at der meddeles anlægsbevilling på 0,1 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2024 under Miljø- og
Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere mindesmærket for
sabotageaktionen ved Forum.

Bilag

Bevillingsskema ABM2102 Statue ved Forum

Punkt 175: Forslag til Støjhandlingsplan 2024-2029 for vejstøj

09.11.00-G01-2-24

Resume

Vejstøj er den miljøfaktor, der næst efter luftforurening har størst betydning for folkesundheden. EUs støjdirektiv og den danske støjbekendtgørelse fastsætter, at kommunen som vejmyndighed hvert 5. år skal udarbejde en ny støjhandlingsplan for vejstøj, der redegør for kommunens mål og indsatser for at reducere støjen. Udvalget får med denne sag forelagt et udkast til støjhandlingsplanen for vejstøj for 2024-2029 til godkendelse (jf. bilag 1) med henblik på, at udkastet udsendes i offentlig høring.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at forslag til Støjhandlingsplan 2024-2029 for vejstøj godkendes med henblik på, at sendes i 8 ugers høring.

Sagsfremstilling

Vejstøj er den miljøfaktor, der næst efter luftforurening har størst betydning for folkesundheden. EU's støjdirektiv og den danske støjbekendtgørelse fastsætter, at kommunen som vejmyndighed hvert 5. år skal udarbejde en ny støjhandlingsplan for vejstøj. Planen skal udarbejdes ud fra Miljøstyrelsens støjkortlægning, som også omfatter en ny EU-metode. Støjhandlingsplanen skal blandt andet indeholde kommunens mål og indsatser for at reducere støjen i den kommende planperiode. Som noget nyt skal planens sundhedsmæssige konsekvenser også beregnes.

Støjkortlægningen på Frederiksberg – CNOSSOS og NORD2000

Støjkortlægningen er i vedlagte støjhandlingsplan opgjort med to forskellige metoder - hhv. den nye lovpligtige EU-metode (CNOSSOS) og den hidtidige anvendte metode (NORD2000). Det skyldes at man i Danmark har valgt at forsætte med den hidtidige anvendte praksis, NORD2000, hvilket giver mulighed for at sammenligne med tidligere kortlægninger, der har anvendt samme metode. Støjen opgøres udenpå facaden af bygningen.

Beregningerne med CNOSSOS viser, at ca. 30.000 boliger (54%) på Frederiksberg er belastet med et støjniveau over 55 dB. Beregningerne med NORD2000 viser, at ca. 45% af boligerne på Frederiksberg er belastet over den danske grænseværdi på 58 dB. Til sammenligning er ca. 28 % af boliger i Danmark belastet over grænseværdien. Der findes ikke EU-fastsatte grænseværdier for støjbelastning. Begge modeller viser som ventet, at støjen på Frederiksberg overvejende er koncentreret langs trafikvejene. En sammenligning med tidligere støjkortlægning på Frederiksberg fra 2017 viser, at der er ca. 4.000 flere støjbelastede ejendomme i 2022 end i 2017. SWECO vurderer, at langt størstedelen beror på beregningstekniske forskelle, samt at der er kommet flere boliger til, ligesom Platanvej er genåbnet for biltrafik i perioden. Derudover regnes støjdæmpende asfalt mindre positivt i de nye modeller. Alt i alt vurderer SWECO, at vejstøjen i store træk er uændret.

Evaluerings af tidligere støjhandlingsplan - Støjhandlingsplan 2018-2023

I støjhandlingsplanen er der indarbejdet en evaluering af den tidligere Støjhandlingsplan 2018-2023s mål og indsatser. Evalueringen viser, at målene enten er helt eller delvis opnået. F.eks. er målet om brug af støjsvag asfalt på alle trafikveje opnået, alle relevante nye boliger og institutioner er støjbeskyttede, og der er udpeget et nyt stilleområde (offentligt grønt område med lavt støjniveau) i Kommuneplan 2021 (Søfrontsparken). Målet om brug af støjsvage dæk på kommunale køretøjer vurderes delvis nået, ligesom målet om 200 støjbeskyttede boliger via støjpartnerskaber (via kommunal støjpulje) i perioden også er delvist nået (91 stk.). Det skal hertil bemærkes, at der ikke de tre seneste år har været afsat midler til støjpartnerskaber.

Udfordring og løsning

Udfordringen med vejstøj er, at antallet af køretøjer og antal kørte kilometer gennem mange år har været generelt stigende i samfundet, hvilket som udgangspunkt fører til mere trafikstøj. Selvom bilejerskabet på Frederiksberg er væsentlig lavere end landsgennemsnittet, smitter den landsdækkende udvikling også af på Frederiksberg. I støjhandlingsplan 2024-2029 opstilles derfor en vision, hvor støjhandlingsplanen kobles til den grønne omstilling og arbejdet med at fremme den grønne mobilitet, som det er formuleret i bystrategien, mobilitetspolitikken og den reviderede elbilstrategi. Fremme af brugen af elkøretøjer har et særligt potentiale i byområder med lav hastighed som på Frederiksberg. Der anføres i støjhandlingsplanens vision, at Frederiksberg på sigt skal arbejde for at blive nulemissionszone. Det eneste virkemiddel, der bevidst er fravalgt er brugen af støjskærme langs trafikvejene, som, hvis de skal være effektive, skal være meget høje.

Centrale mål og indsatser (temaer) i planperioden

Planens mål og indsatser tager udgangspunkt i alle de nyligt vedtagne planer og strategier, herunder bystrategien, kommuneplantillægget Grøn Omstilling, mobilitetspolitikken, elbilstrategien, og hastighedsplanen. Indsatserne er nærmere beskrevet under de enkelte temaer i planen, som fremgår af vedhæftede bilag 2.

Derudover indeholder planen en beskrivelse af, hvad kommunen i øvrigt gør for at begrænse byens støj fra; Bygge- og anlægsarbejder, virksomheder, koncerter, m.v.

Der er foretaget beregninger med den såkaldte ”sundhedsberegner”, der er udviklet af miljøstyrelsen. Beregningerne viser blandt andet, at ca. 9-10% af borgerne på Frederiksberg i dag i høj grad er generet af vejstøj, og at knap 3 % har søvnforstyrrelser. Der anslås en virkning som følge af planen på ca. 2 dB i byen, hvilket fører til en godt 10% reduktion i førnævnte gener. Der skal gøres opmærksom på, at beregningerne er behæftet med stor usikkerhed.

Ifølge loven skal forslaget sendes i 8 ugers offentlig høring, hvorefter det forelægges til endelig politisk godkendelse.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at forslaget til Støjhandlingsplan 2024-2029 (vejstøj) understøtter kommunens visioner om mindre støj og luftforurening i byen og flere gode leveår for borgerne, som formuleret i forslag til Bystrategi 2024 og Sundhedspolitik 2023-2026. Forvaltningen vurderer desuden, at en række af planens indsatser først vil kunne fuldt registreres, når den grønne omstilling er helt gennemført.

Økonomi

Udgifter til støjbekæmpelse indgår normalt i de enkelte projekter, som besluttet som en del af en større indsats, f.eks. ved byudvikling og trafik- og byrumsprojekter. Herunder kan nævnes følgende:

- Der er i 2024 afsat ca. 8,5 mio. kr. til udlægning af slidlag
- Der er i 2024 afsat 8,5 mio. kr. til område- og byfornyelse

Anvendelse af støjsvage dæk på kommunale køretøjer forventes ikke at medføre ekstraomkostninger, idet udskiftning af dæk sker løbende.

Undersøgelser af behovet for videreførelsen af støjpartnerskabsordningen og behovet for yderligere støjdemper af de kommunale institutioner afholdes indenfor eksisterende budget.

Vedtagelse af planen medfører således ikke udgifter for kommunen, der ikke kan afholdes indenfor budgetterne.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 86:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til Støjhandlingsplan 2024-2029 for vejstøj godkendes med henblik på, at sendes i 8 ugers høring

Bilag

Bilag 1 - Forslag Støjhandlingsplan (vej)

Bilag 2 - temaer

Bilag 1 - støjskala

Punkt 176: Sikring af mulighed for en metrostation ved Gammel Kongevej

13.05.16-G01-7-23

Resume

Der er det sidste års tid blevet gennemført en miljøkonsekvensvurdering af en ny Metrolinje M5 samt en perspektivanalyse af M5 som en hel ringlinje. Med sagen skal der tages politisk stilling til, om der skal igangsættes en supplerende miljøkonsekvensvurdering for at sikre muligheden for en station ved Gammel Kongevej. Metroselskabet afholder udgiften på 5,5 mio. kr. indtil 2025 med garantistillelse fra Frederiksberg Kommune og udgiften indarbejdes i Budget 2025. Hvis slusksakten placeres i henhold til den supplerende MKV, vil udgiften blive finansieret over anlægsprojektet og betalt via M5 lån. Hvis den supplerende MKV ikke følges, skal Frederiksberg Kommune finansiere udgiften på 5,5 mio. kr. Som konsekvens af garantistillelsen, skal der indarbejdes rådighedsbeløbet på 5,5 mio. kr. i budget 2025 som en del af det samlede budgetforslag, der behandles i Kommunalbestyrelsen efter sommerferien og endeligt godkendes i oktober 2024. Såfremt beløbet ikke forfalder til udbetaling, tilbageføres beløbet.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget med 23 stemmer (C, A, B, V, F og M), idet 6 (Ø) undlod at stemme.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Sine Heltberg, Michael Brautsch, Alexandra Desso, Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Lone Loklindt, Freja Fokdal, Jan E. Jørgensen, Lotte Kofoed og Helle Sjelle) og et flertal i Miljø- og Trafikudvalget (Jan E. Jørgensen, Malte Mathies Løcke, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Carina Høedt og Anders Storgaard) indstiller,

1. at der igangsættes en supplerende miljøkonsekvensvurdering,
2. at udgiften til den supplerende miljøkonsekvensvurdering på 5,5 mio. kr. i 2025 afholdes af Metroselskabet mod tilsvarende garantistillelse fra Frederiksberg Kommune - og
3. at der som konsekvens af garantistillelsen i forbindelse med budget 2025 afsættes rådighedsbeløb på 5,5 mio. kr.

Et mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen og Thyge Enevoldsen) og et mindretal i Miljø- og Trafikudvalget (Thyge Enevoldsen) undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Magistraten godkendte den 1. maj 2023, afgrænsningsnotatet i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen til M5 under forudsætning af, at der blev iværksat en perspektivundersøgelse af muligheden for at lukke M5 til en fuld metroring, der omfattede stationer ved både Forum og Gammel Kongevej.

Der er det seneste år blevet gennemført en miljøkonsekvensvurdering (MKV) af M5, med en linjeføring fra Københavns Hovedbanegård til Lynetteholmen med en forlængelse til Østerport Station.

Ydermere er der udarbejdet en perspektivundersøgelse, der undersøger strækningen fra Københavns Hovedbanegård til Østerport Station. Perspektivundersøgelsen er på et indledende niveau og ikke på niveau med miljøkonsekvensvurderingen. Her antages det, at strækningen fra København H til Refshaleøen åbner i 2035, og at en fuld metroring opnås ved at anlægge strækningen København H til Østerport via Forum, Stengade og Rigshospitalet samtidig med den resterende strækning fra Lynetteholm til Østerport som en etape 2 med forventet åbning i 2045.

Som en del af analysen undersøges en variant med en station ved Gammel Kongevej mellem Forum og København H. Der indgår anlægsoverslag, restfinansiering og samfundsøkonomi for en station ved Svanholmsvej, og derudover er der et overslag på meromkostning for anlægget, hvis stationen etableres ved Tårnborgevej.

Perspektivundersøgelsen er vedhæftet sagen. Undersøgelsen viser, at anlægget af M5 som en hel ring med tre stationer (Forum, Stengade og Rigshospitalet) vil give omkring 20.000 flere passagerer i det samlede metrosystem i 2050. Fordelt med 7.000 daglige påstigere ved Forum, 4.000 ved Stengade og med 8.000 ved Rigshospitalet. Rejsetiden fra Københavns Hovedbanegård til de tre stationer vil være henholdsvis 2, 4 og 6 minutter. Anlægges M5 som en hel ring med en ekstra station ved Gammel Kongevej viser undersøgelsen, at der vil komme omkring 25.000 flere passagerer i det samlede metrosystem i 2050. Fordelt på samme måde, som hvis den blev anlagt med tre stationer og så med yderligere 5.000 daglige påstigere ved Gammel Kongevej på Svanholmsvej eller Tårnborgevej. Her vil rejsetiden være 2 minutter til Gammel Kongevej og henholdsvis 3, 5 og 7 minutter fra Københavns Hovedbanegård til Forum, Stengade og Rigshospitalet. Altså en forøget rejsetid på ét minut.

Økonomisk viser analysen, at en ekstra station ved Gammel Kongevej vil øge anlægsoverslaget med ca. 0,7 mia. kr. i 2023-priser så strækningen mellem Københavns Hovedbanegård og Østerport med fire nye stationer er beregnet at koste ca. 7,7 mia. kr. at anlægge, hvis den anlægges som en del af M5 etape 2.

Problemstilling mellem MKV og perspektivundersøgelse

I MKV'en for M5 indgår en slutsakt efter Københavns Hovedbanegård. Den skal anlægges nogle hundrede meter efter den sidste station og skal give mulighed for at parkere metrotog midlertidigt, hvis der er problemer eller andet, der skal følges op på i togene og sikrer dermed en mere stabil drift. Ydermere er slutsakten en del af ventilationssystemet til tunnelerne.

Slutsakten ved Hovedbanegården placeres i MKV'en ved Vester Søgade og sikrer dermed en mulig forlængelse mod Forum Station, men placeringen giver ikke mulighed for en forlængelse til en mulig station ved Gammel Kongevej. I perspektivanalysen indgår dermed en mulig station ved Gammel Kongevej, men denne vil ikke kunne lade sig gøre indenfor den nuværende MKV.

Hvis muligheden for en station ved Gammel Kongevej skal holdes åben, skal der gennemføres en supplerende miljøkonsekvensvurdering med en løsning, hvor slutsakten har en anden placering. Metroselskabet vurderer, at en supplerende MKV af dette vil koste i størrelsesorden 5,5 mio. kr., hvis de får besked om igangsættelse i juni 2024.

Ydermere kan der med fordel for at skabe en større robusthed i det samlede metronet tidligere og for at løse kapacitetsudfordringerne over havnesnittet argumenteres for, at stationerne ved Gammel Kongevej og ved Forum skal indgå i den første etape af M5, der er planlagt til at åbne i 2035. Hvis denne mulighed skal holdes åben, er det nødvendigt, at den supplerende MKV ikke kun vurderer en ny placering af slutsakten, men også indeholder strækningen fra Københavns Hovedbanegård til Forum samt en slutsakt ved Forum.

En supplerende MKV til Forum station forventes at koste mellem 25 og 35 mio. kr. Hvis det besluttes at forlænge linjen til Forum kan tidsplanen ikke opretholdes og det forventes at betyde at åbningen af M5 udskydes med 1-2 år. Dette er drøftet med de øvrige parter og det er ikke realistisk hverken økonomisk eller tidsmæssigt.

Den igangværende MKV for M5 forventes endelig godkendt i Københavns Kommune i december 2024. En supplerende MKV med en anden placering af slutsakten vil kunne udarbejdes parallelt med den igangværende, og tidsplanen vil være uafhængig af denne. Udarbejdelsen for en supplerende MKV forventes at være ca. et år fra beslutningen om igangsættelse. Der skal træffes beslutning vedrørende igangsætning af supplerende MKV senest juni 2024. Herefter skal der træffes beslutning vedrørende placering og finansiering af slutsakten senest juni 2025, for ikke at påvirke tidsplanen og fordyre projektet.

Der har været afholdt møder mellem Frederiksberg Kommune og Metroselskabet og på direktørniveau mellem Frederiksberg og Københavns Kommune.

Her er der skabt enighed om følgende:

- Københavns Kommune er indstillet på, at der arbejdes videre med en supplerende MKV vedrørende et nyt slutkammer
- Københavns Kommune er indstillet på, at flytte slutkammeret til ny placering som muliggør en station ved Gammel Kongevej under forudsætning af, at prisen og generne vedrørende trafik på Vesterbrogade ikke er voldsomme
- Frederiksberg Kommune er indstillet på, at finansiere den supplerende MKV

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering:

Perspektivundersøgelsen viser, at der er et potentiale for en station ved Gammel Kongevej. Det vurderes, at der vil komme omkring 5.000 ekstra daglige passagerer på en station ved Gammel Kongevej. Dette er sammenlignet med tal fra 2024 svarende til passagertallene på f.eks. Aksel Møllers Have og Nørrebros Runddel. Det vil derfor være positivt for både Frederiksberg Kommune, og for det samlede metrosystem, samt være en opgradering af den kollektive trafik på Frederiksberg, hvis der etableres en station ved Gammel Kongevej. Det er derfor vigtigt, at der gennemføres en supplerende MKV, således at denne mulighed fortsat vil være til stede.

Økonomi

En supplerende MKV vedrørende placering af slutsakten efter Københavns Hovedbanegård, der gør det muligt at komme til Gammel Kongevej, forventes at koste omkring 5,5 mio. kr. Det er aftalt med Metroselskabet, at Metroselskabet i første omgang afholder udgiften til MKV'en, såfremt Frederiksberg Kommune stiller garanti for pengene. I givet fald slutsakten placeres i henhold til den supplerende MKV, vil udgiften blive finansieret over anlægsprojektet og betalt via M5 lån. Hvis den supplerende MKV ikke følges, skal Frederiksberg Kommune finansiere udgiften på 5,5 mio. kr. Som

konsekvens af garantistillelsen, skal der indarbejdes rådighedsbeløbet på 5,5 mio. kr. i budget 2025 som en del af det samlede budgetforslag, der behandles i Kommunalbestyrelsen efter sommerferien og endeligt godkendes i oktober 2024. Såfremt beløbet ikke forfalder til udbetaling, tilbageføres beløbet til kassen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 72:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der igangsættes en supplerende miljøkonsekvensvurdering,
2. at udgiften til den supplerende miljøkonsekvensvurdering på 5,5 mio. kr. i 2025 afholdes af Metroselskabet mod tilsvarende garantistillelse fra Frederiksberg Kommune - og
3. at der som konsekvens af garantistillelsen ifm. budget 2025 afsættes rådighedsbeløb på 5,5 mio. kr.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 172:

Et flertal i Miljø- og Trafikudvalget (Jan E. Jørgensen, Malte Mathies Løcke, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Carina Høedt og Anders Storgaard) indstiller,

1. at der igangsættes en supplerende miljøkonsekvensvurdering,
2. at udgiften til den supplerende miljøkonsekvensvurdering på 5,5 mio. kr. i 2025 afholdes af Metroselskabet mod tilsvarende garantistillelse fra Frederiksberg Kommune - og
3. at der som konsekvens af garantistillelsen i forbindelse med budget 2025 afsættes rådighedsbeløb på 5,5 mio. kr.

Et mindretal i Miljø- og Trafikudvalget (Thyge Enevoldsen) undlod at stemme.

Bilag

M5 Ring perspektivanalyse

Punkt 177: Forslag til beslutning fra rådmand Lotte Kofoed om turbokyllinger

88.00.00-G01-11-23

Resume

SF har stillet forslag om et fuldstændigt stop for indkøb af turbokyllinger i Frederiksberg Kommunes institutioner. Forvaltningens beregning viser, at et fuldstændigt stop vil føre til merudgifter i en del af organisationen. Forvaltningen har været i dialog med fagområderne i forhold til deres vurdering af konsekvenserne af et sådant forslag. Hvis det besluttes at gennemføre et forbud mod indkøb af turbokyllinger, vil det kræve, at den forældrebetalte frokosttakst stiger med ca. 6 kr. om måneden.

Beslutning

Sagen udgik.

Indstilling

Forvaltningen indstiller:

at Magistraten drøfter, om beslutningsforslaget skal forkastes, idet der ikke kan anvises finansiering af meromkostningerne ved at forbyde turbokyllinger indenfor budgettet, eller om beslutningsforslaget skal tiltrædes med finansiering via øget forældrebetaling til mad i dagtilbud.

Sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling

Den 3. juni 2024 behandlede magistraten første gang beslutningsforslaget fra rådmand Lotte Kofoed om turbokyllinger. Magistraten valgte at udsætte sagen efter drøftelse, idet man ønskede to nye oplysninger. Dels om, om det er muligt, at kommunen giver tilskud til den forældrebetalte frokostordning, således at forældrebetalingen ikke skal stige som følge af eventuelt forbud mod turbokyllingkød. Dels om der tidligere midt i en budgetperiode er truffet beslutninger om takststigninger.

Forvaltningens vurdering er, at det vil være muligt at give et kommunalt tilskud som følge af ønsket om at forbyde køb og brug af turbokyllinger i kommunens institutioner, såfremt tilskuddet gives til alle forældrebetalte madordninger på dagtilbudsområdet. Dermed kan stigninger i forældrebetalingen undgås. Et tilskud vil dog kræve, at der enten indenfor Børneudvalgets bevillingsramme omdisponeres midler fra andre indsats til et sådan tilskud eller, at der sker en tillægsbevilling. Da forvaltningen ikke kan pege på varig finansiering, bør en evt. finansiering ske ved budgetforhandlingerne til budget 2025.

Forvaltningen kan i øvrigt oplyse, at der tidligere (2022-24) har været fremsat og besluttet beslutningsforslag, hvor konsekvensen har været takststigninger (på eksempelvis affaldsområdet). To tidligere forslag om hhv. ”et Frederiksberg i børnehøjde med mærkbart flere hænder” og ”normeringer i dagtilbud” er begge sendt til budget, hvor der var afledte stigninger i forældrebetalingen, men hvor den primære årsag var, at de økonomiske konsekvenser for området ikke kunne holdes indenfor budgettet.

I 2022 besluttede Kommunalbestyrelsen at øge forældrebetalingen for ungdomsklub ved behandling af 1. FR, som en følge af først en temadrøftelse om økonomi og efterfølgende behandling i magistraten.

Oprindelig sagsfremstilling

Den 26. februar 2024 blev følgende forslag til beslutning fra rådmand Lotte Kofoed om turbokyllinger oversendt til behandling i Magistraten:

”Beslutningsforslag om turbokyllinger I tidligere KBS-spørgsmål vurderer forvaltningen, at 40 % af det indkøbte kyllingekød på Frederiksbergs institutioner stammer fra de såkaldte ”turbokyllinger”. SF foreslår et fuldstændigt stop for indkøb af dette kød i alle byens institutioner.”

Motivation:

”Kød fra turbokyllinger (ROS 308) avles i flere tilfælde så hurtigt, at dyrene ifølge Dyrenes Beskyttelse vokser fra 50 g til 2 kg på omkring 33 dage. Dyrene vokser i nogle tilfælde så hurtigt, at ben og organer ikke kan følge med. Det mener SF ud fra et dyreetisk perspektiv ikke er forsvarligt. SF mener ikke, at kommunen skal bruge skattepenge og penge, som borgere, der betaler for mad på byens institutioner, skal støtte denne form for industri. Dermed ønsker SF, at byens institutioner ikke længere køber disse produkter. Produktion af turbokyllinger har i flere år været udsat for massiv kritik, fordi kyllingernes organer og ben ødelægges og ikke kan følge med vægten under den forcerede produktionsform. Det gør,

at kyllingernes korte liv bliver ekstremt smertefuldt og har karakter af dyremishandling. Både i EU og på nationalt plan er et forbud mod produktion og handel med turbokyllinger på dagsordenen. I mellemtiden har flere af de største detailkæder af egen drift besluttet at stoppe salget ud fra dyreetiske hensyn. Det gælder for eksempel Rema 1000, som allerede har stoppet salget, og Salling Group og Dagrofa, som begge har vedtaget udfasning. SF finder det vigtigt, at Frederiksberg Kommune ikke er med til at legitimere en åbenlyst kritisk produktionsform ved at aftage produktet. Den prisforskel, der kan være mellem turbokyllinger og kyllinger, som lever op til ovennævnte mindstekrav, kan håndteres ved, at de enkelte køkkener kan vælge at mindske andelen af kyllingekød, hvis det bliver nødvendigt, for at holde sig inden for de økonomiske rammer."

Indkøb af fødevarer bliver i Frederiksberg Kommune reguleret af kommunens indkøbspolitik. Politikken sætter rammerne for de krav, kriterier og indsatsområder, som kommunens indkøb af fødevarer skal leve op til. Dette beslutningsforslag vil gå længere end indkøbspolitikken og fungere som en isoleret politisk prioritering på det konkrete fødevarerområde.

I besvarelsen af tidligere KBS-spørgsmål om omfanget af indkøb af turbokyllinger kunne det konstateres, at ca. 40% af det samlede indkøb af kyllingeprodukter bestod af turbokyllinger. Den undersøgte periode dækkede over januar 2022 til juni 2023. Under forudsætning af, at dette indkøbsmønster ikke har ændret sig væsentlig det sidste halve år, svarer det til, at der samlet set er indkøbt turbokyllinger og produkter heraf for ca. 550.000 kr. i 2023.

Analyse af økonomiske konsekvenser af et fuldstændigt stop af indkøb af turbokyllinger

Leverandørerne Hørkram, AB Catering og Nemlig.com har det største volumen af indkøb fra institutionerne i Frederiksberg Kommune. Tilsammen dækker de godt 87% af det samlede indkøb af kyllingeprodukter i 2023. Hvis man ønsker at undgå at indkøbe turbokyllinger eller produkter heraf, skal man enten købe økologiske produkter eller produkter fra fritgående kyllinger. Det er muligt at adskille økologiske fra konventionelle produkter, men det er ikke muligt at adskille konventionelle produkter fra fritgående kyllingeprodukter. I forbindelse med denne sag er der foretaget en tilbundsående analyse af de tre leverandørers økologiske kyllingeprodukter i forhold til tilsvarende konventionelle produkter for at kunne konstatere omfanget af den forventede merudgift, det vil indebære, hvis institutionerne substituerer til økologiske kyllingeprodukter. Analysen viser, at substitution til indkøb af økologiske kyllingeprodukter vil medføre en merudgift på ca. 45%. Det vil sige, at den andel af indkøbene, som hidtil har været turbokyllinger eller produkter heraf vil stige fra ca. 550.000 kr. til ca. 800.000 kr.

Maden i dagtilbud er 100 pct. forældrebetalt. Hvis det besluttet at gennemføre et forbud mod indkøb af turbokyllinger, vil den forældrebetalte frokosttakst stige med ca. 6 kr. om måneden. En ændring af taksten kan gennemføres med et varsel på 3 måneder.

Konsekvenser for kommunens institutioner

Forvaltningen har været i dialog med kommunens plejecentre og daginstitutionsområdet, der er de største fødevarerindkøbere i kommunen. Tilbage meldinger fra de to områder tyder på, at de kommunale storkøkkener på ældreområdet ikke vil have problemer med et totalt stop for indkøb af turbokyllinger. De har allerede guldmærke i økologi, hvilket betyder, at 90 – 100% af råvarerne skal være økologiske. De køber derfor kun økologiske kyllingeprodukter. For at overholde budgetter og samtidigt sørge for de ældre borgeres højere proteinbehov har storkøkkenerne valgt at skære ned på kødforbruget og substituere til flere bælgfrugter.

Tilbage meldingerne tyder desuden på, at et totalt forbud mod turbokyllinger i højere grad vil ramme daginstitutionsområdet. For dagtilbudsområdet har kommunalbestyrelsen med budget 2001 – og senest i Børneudvalget den 30. januar 2023 (efter et halvt år med dispensation) – besluttet, at 75% af fødevarerne i daginstitutionerne skal være økologiske, og det er det mål, dagtilbuddene er forpligtet til at efterleve. Det er den enkelte daginstitutionsleder, der skal sørge for, at målet og frokostbudgettet bliver overholdt. Det er også den enkelte leder, der har ansvaret for, og beslutter, fordelingen af indkøb af økologiske og konventionelle varer ud fra det givne budget, så daginstitutionen kan leve op til det politiske mål om, at 75% af fødevarerne er økologiske. Det er daginstitutionsområdets vurdering, at det vil være svært at efterleve det politiske mål, såfremt der indføres et totalt stop for indkøb af turbokyllinger, da de vil blive udfordret på økonomien. Det vurderes derfor at være nødvendigt at hæve taksten, for at sikre at det overordnede mål om 75% økologi overholdes.

Klimaeffekt

Den gennemsnitlige klimabelastning for kyllingekød er 3,26 CO₂e pr. kg. Til sammenligning er den gennemsnitlige klimabelastning for grisekød og oksekød hhv. 4,70 CO₂e pr. kg og 61,04 CO₂e pr. kg. Daginstitutionerne er opmærksomme på denne effekt og ønsker derfor ikke at substituere til andre kødprodukter af hensyn til klimabelastningen. Daginstitutionerne vurderer, at det vil være nødvendigt at skære ned i en lang række andre produkter, hvis de skal opretholde samme mængde protein indenfor samme budget.

Implementering

Implementeringen af et fuldstændigt stop for indkøb af turbokyllinger vil være en kommunikationsopgave og en adfærdsopgave. Kommunens aftaler på fødevareområder muliggør ikke, at enkelte varelinjer eller varegrupper kan spærres eller fjernes fra indkøbslisterne. Derfor er det ikke tekniske muligt at forhindre institutionerne i fortsat at indkøbe turbokyllinger på kommunens aftaler.

Implementering vil dermed bestå i målrettet kommunikation om beslutningen til storkøkkener, daginstitutioner m.m., således at et forbud bliver tydeligt for de decentrale indkøbere.

Implementeringen af et fuldstændigt stop for indkøb af turbokyllinger må forventes at medføre ændringer i indkøbsadfærden især på daginstitutionsområdet. Det må forventes, at daginstitutioner, indenfor den aktuelle budgetrestriktion, begynder at substituere til indkøb af andre kødtyper eller en øget mængde bælgfrugter for at dække børnenes proteinbehov. Et forbud vurderes at presse daginstitutionerne økonomisk.

Hvis forældretaksten reguleres, kan konventionelt kyllingekød substitueres med økologisk kyllingekød i kommunens dagtilbud, hvilket vil sikre, at et forbud mod turbokyllinger kan overholdes, uden at det presser de økologiske målsætninger på området.

Hvis der ikke indføres et fuldstændigt stop for indkøb af turbokyllinger, kan der i stedet udsendes en opfordring til at begrænse indkøb af turbokyllinger og produkter heraf til kommunes institutioner og enheder.

Økonomi

Der er ikke sat penge af til et forbud mod turbokyllingekød. Hvis forslaget gennemføres bør en forventet merudgift i størrelsesorden 250.000 kr. årligt håndteres, ved at hæve forældretaksten med ca. 6 kr. om måneden. En ændring af taksten kan gennemføres med et varsel på 3 måneder.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen

Historik

Magistraten beslutning 3. juni 2024:

Sagen blev udsat efter drøftelse.

Punkt 178: Frigivelsessag - IT-sikkerhed

85.11.00-A00-1-24

Resume

I budget 2024 blev der under Magistraten afsat 200.000 kr. i rådighedsbeløb til anlægsprojektet "Styrket awareness i organisationen" under arbejdssporet "Forbedret IT-sikkerhed, databeskyttelse og compliance". Med denne sag ansøges om anlægsbevilling af disse midler på samlet 200.000. kr.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 200.000 kr. vedr. anlægsprojektet "Styrket awareness i organisationen" under "Forbedret IT-sikkerhed, databeskyttelse og compliance", finansieret af de til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2024.

Sagsfremstilling

Som et led i Frederiksberg Kommunes arbejde med IT-sikkerhed, databeskyttelse og compliance er det helt afgørende, at kommunen har et effektivt ISMS (Information Security Management System) IT-system for styring og håndtering af GDPR-fortegnelser, sikkerhedsprocedurer, databehandlaftaler, risikovurderinger, konsekvensanalyser, sikkerhedshændelser og årshjul. Systemet sikrer, at medarbejdere på tværs af kommunen kan arbejde metodisk med strukturering af og dokumentation for overholdelse af lovgivning og standarder inden for databeskyttelse og informationssikkerhed.

IT-systemet skal herudover fungere, som det væsentligste værktøj i forhold til kommunens arbejde med GDPR og informationssikkerhedsstandarderne ISO 27001 og ISO 27002 samt til understøttelse af awareness-aktiviteter rettet imod kommunens informationssikkerhedsudvalg og medarbejdere i kommunen, der arbejder med databeskyttelse og IT-sikkerhed.

Kommunen har i dag et eksisterende IT-system, der skal fungere som kommunens ISMS-system, men det eksisterende system understøtter ikke i tilstrækkelig grad arbejdet med styring af IT-sikkerhedsindsatser og organisatoriske awareness-indsatser inden for IT-sikkerhed og GDPR. Det eksisterende system har en lav grad af brugervenlighed, som sammen med begrænset konfigurationsmuligheder i systemet besværliggør arbejdet med udarbejdelse af risikovurderinger, håndtering af sikkerhedsbrud, styring af GDPR-indsatser og tværgående sikkerhedsprocedurer.

Det eksisterende IT-system vil løbende blive udfaset, såfremt denne anlægsbevilling tiltrædes.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, meddeles anlægsbevilling på 200.000 kr. finansieret af de allerede afsatte rådighedsbeløb i 2024, på anlægsprojektet "Styrket awareness i organisationen".

Udgifterne forventes anvendt på følgende måde:

Anlægsprojekt	Post	Anlægsmidler
Styrket awareness i organisationen under Forbedret IT-sikkerhed, databeskyttelse og compliance	Køb af nyt ISMS IT-system og ISO 27001 awareness aktiviteter rettet imod medarbejdere der arbejder med databeskyttelse og IT-sikkerhed i kommunen	200.000 kr.
Total		200.000 kr.

De driftsmæssige konsekvenser af anlægsprojektet afholdes indenfor de nuværende driftsrammer.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 149:

Forvaltningen indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 200.000 kr. vedr. anlægsprojektet "Styrket awareness i organisationen" under "Forbedret IT-sikkerhed, databeskyttelse og compliance", finansieret af de til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2024.

Bilag

Bilag 1. Bevillingsskema - Frigivelsessag Styrket awareness

Punkt 179: Monitorering af trygheden i Frederiksberg Kommune

00.01.10-G01-3-24

Resume

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 15. maj 2023 et beslutningsforslag fra Jan E. Jørgensen om, at Frederiksberg Kommune skulle rette henvendelse til Københavns Kommune med henblik på at deltage i kommunens årlige tryghedsundersøgelse.

Forvaltningen sendte herefter en forespørgsel til Københavns Kommune, som i svar af 5. april 2024 meddelte, at Frederiksberg ikke kan blive en integreret del af Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse. Københavns Kommune henviste i stedet til, at Frederiksberg kunne købe sin egen undersøgelse efter samme design som Københavns Kommune, der således vil kunne bruges som sammenligningsgrundlag.

Magistraten blev orienteret om Københavns Kommunes svar på møde den 8. april 2024.

Som opfølgning på Københavns Kommunes svar forelægges med denne sag to modeller for at arbejde videre med monitorering af trygheden i Frederiksberg Kommune.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller at gå videre med model 1 om selvstændig tryghedsundersøgelse for Frederiksberg Kommune, idet det indstilles, at denne foretages hvert 4 år, og idet det indstilles, at der gives en årlig status på tryghedssituationen og kriminalitet for Magistraten på baggrund af eksisterende datakilder.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 15. maj 2023 et beslutningsforslag stillet af Jan E. Jørgensen om, at Frederiksberg Kommune skulle rette henvendelse til Københavns Kommune med henblik på at deltage i kommunens årlige tryghedsundersøgelse.

Der blev med budget 2024 afsat 200.000 kr. til undersøgelsen.

Forvaltningen rettede efter kommunalbestyrelsen beslutning den 23. maj 2023 henvendelse til Københavns Kommune med forespørgsel om, hvorvidt Frederiksberg Kommune fremover kan deltage i Københavns Kommunes årlige tryghedsundersøgelse.

Københavns Kommune svarede den 5. april 2024, at de ikke kan tilbyde Frederiksberg at indgå i Københavns Kommunes årlige tryghedsundersøgelse og dermed som en integreret del af rapporten. Københavns Kommune foreslog i stedet, at Frederiksberg kommune køber en selvstændig undersøgelse efter samme design som København, og dermed får sin egen rapport med data kun for Frederiksberg Kommune, som kan sammenlignes 1 til 1 med data fra Københavns Kommune. Magistraten blev underrettet om Københavns Kommunes svar på møde den 8. april 2024.

Forvaltningen skal i forlængelse af ovenstående sagsforløb forelægge to modeller for at arbejde videre med monitorering af trygheden i Frederiksberg Kommune.

Model 1. Selvstændig tryghedsundersøgelse for Frederiksberg Kommune

Denne model indebærer, at Frederiksberg Kommune indkøber en selvstændig tryghedsundersøgelse hos Epinion, som også foretager tryghedsundersøgelsen for Københavns Kommune. Epinion afdækker ved brug af spørgeskemaundersøgelse og opfølgende opringninger trygheden hos en repræsentativ gruppe borgere i kommunen. Undersøgelsen vil blive designet og struktureret på samme måde som Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse, så data fra Frederiksberg Kommune kan sammenlignes 1 til 1 med data fra Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse.

Frederiksberg Kommune har undersøgt prisen hos Epinion, som har fremsendt et tilbud/prisoverslag på 205.000 kr. ex. moms årligt/pr. undersøgelse, hvis den designes som Københavns Kommunes undersøgelse.

Tryghedsundersøgelsen ved Epinion vedrører alene måling af den oplevede tryghed og oplevede kriminalitet i kommunen. Eventuel indhentning og behandling af faktiske kriminalitetsstatistikker fra politiet er ikke indeholdt i prisen,

hvilket Frederiksberg Kommune enten selv skal stå for (som Københavns Kommune hidtil har gjort) eller betale Epinion yderligere for at forestå.

Resultaterne af en selvstændig tryghedsundersøgelse kan – såfremt kommunalbestyrelsen ønsker det – opdeles på bydele i kommunen, f.eks. de 7 bydele efter kommuneplanen, og/eller som et samlet resultat for hele kommunen. Opdeling i bydele medfører som udgangspunkt ingen merpris for undersøgelsen.

Politiets kriminalitetsstatistikker (datakilder) kan umiddelbart ikke opdeles i de samme 7 bydele, idet politiets sigtelser kun registreres ned til hver enkelt postnummer. Tryghedsundersøgelserne og kriminalitetsstatistikkerne vil derfor næppe kunne sammenholdes på bydelsniveau.

På baggrund af Københavns Kommunes erfaringer skal forvaltningen bemærke, at en tryghedsundersøgelse baserer sig på borgernes subjektive oplevelse af tryghed i kommunen. Der er derfor ikke nødvendigvis en sammenhæng mellem den oplevede tryghed og risikoen for rent faktisk at blive udsat for eller opleve kriminelle handlinger. Resultaterne af en tryghedsundersøgelse er derfor også vanskelige at forudsige, herunder hvorvidt trygheden på Frederiksberg bliver højere eller lavere i forhold til trygheden i andre kommuner. Hvis man vælger at opdele kommunen i bydele kan et resultat med væsentlig forskel i trygheden på tværs af Frederiksberg desuden risikere at øge utrygheden og utilfredsheden hos borgerne i bestemte bydele af kommunen.

Gentagende tryghedsundersøgelser over tid er dog med til at indikere, om den oplevede tryghed i kommunen udvikler sig i en positiv eller negativ retning. Hvis man således vil fastholde værdien af en tryghedsundersøgelse er det nødvendigt at lave undersøgelsen en gang årligt og afsætte tilstrækkelige midler hertil.

Model 2. Årlig status på tryghedssituationen og kriminalitet på baggrund af eksisterende datakilder

Denne model indebærer, at forvaltningen – i stedet for en tryghedsundersøgelse – én gang årligt forelægger en sag til politisk behandling, som samler al eksisterende viden og data om trygheden og kriminaliteten på Frederiksberg.

Sagen kan blandt andet omfatte og forholde sig til Justitsministeriets årlige tryghedsundersøgelse, der måler på to parametre i alle landets kommuner, henholdsvis borgernes tryghed i deres nabolag og tilliden til politiet. Tryghedsundersøgelsen angiver desuden en række andre karakteristika og fællesnævner for trygheden på tværs af landet og politikredse. Sagen kan endvidere omfatte kriminalitetsstatistikker for Frederiksberg fra Københavns Politi/Rigspolitiet i relation til tryghed, herunder statistik om straffelovsovertrædelser, ungdomskriminalitet, indbrud, tyveri, gaderøverier, vold og voldtægt i kommunen.

Kriminalitetsstatistikkerne og Justitsministeriets tryghedsundersøgelse tjener i et vist omfang som sammenligningsgrundlag i forhold til andre kommuner i Københavns Politikreds og på landsplan i forhold til tryghed og kriminalitet i kommunen.

Det fremgår af Justitsministeriets undersøgelse, at 87 % af borgerne i Frederiksberg Kommune føler sig grundlæggende trygge, men det for København Kommunes vedkommende er 84%.

Formålet med model 2 er at give et overordnet billede af trygheden på Frederiksberg som by, herunder give kommunalbestyrelsen et grundlag for at drøfte trygheds- og kriminalitetsbilledet på Frederiksberg. Model 2 vil dog ikke kunne benyttes som direkte sammenligningsgrundlag i forhold til Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse.

Justitsministeriets tryghedsundersøgelse 2023 og Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse 2024 er vedlagt til orientering.

Økonomi

Model 1 vil ifølge fremsendt tilbud/overslag fra Epinion koste 205.000 kr. ex. moms årligt/pr. undersøgelse. Forvaltningen bemærker, at der allerede er afsat 200.000 kr. i henholdsvis 2024 og 2025 i forbindelse med forespørgslen om deltagelse i Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse. Hvis kommunalbestyrelsen vælger at gå videre med model 1, vil forvaltningen forsøge at få tilbuddet fra Epinion afpasset den eksisterende bevilling. Hvis det ikke er muligt, må der anmodes om en bevilling for merprisen i forbindelse med budget.

Dertil kommer de udgifter, der er forbundet med eventuel indhentning og bearbejdning af kriminalitetsstatistikker fra Politiet, hvilket Frederiksberg Kommune enten selv skal stå for eller betale Epinion yderligere for at forestå. Frederiksberg. Det interne ressourcetræk i kommunen forventes at kunne afholdes indenfor den eksisterende ramme.

Model 2 forventes ikke at medføre udgifter for forvaltningen, som ikke kan afholdes inden for den eksisterende ramme.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 156:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten tager stilling til, om man over for kommunalbestyrelsen vil indstille at gå videre med model 1 eller model 2 om monitorering af trygheden på Frederiksberg, som beskrevet nedenfor.

Bilag

Justitsministeriets tryghedsundersøgelse 2023

Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse 2024

Punkt 180: Nye plejeboligprojekter

27.42.00-P00-3-23

Resume

Med plejeboligmasterplanen 2023 godkendte Kommunalbestyrelsen, at der som erstatning for etablering af et Nyt Plejecenter på Hospitalsgrunden i 2029 i stedet planlægges efter etablering af den nødvendige plejeboligkapacitet ved en kombination af nye plejeboliger på a) Emil Christian Hansens Vej/ Nyelandsvej (det eksisterende Søndervang), b) en udvidelse af Østervang samt c) plejeboliger i Bygning 10 på Hospitalsgrunden.

Med denne sag afdækkes muligheder for at etablere den nødvendige plejeboligkapacitet på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej og ved at udvide det eksisterende Østervang Plejecenter. Der præsenteres to modeller for etablering af ca. 140 plejeboliger, med særligt fokus på tilvejebringelsen af den nødvendige kapacitet i 2030.

Ældre- og Omsorgsudvalget forelægges den 10. juni 2024 tillige udkast til plejeboligmasterplanen 2024. Begge modeller for tilvejebringelse af 140 plejeboliger vises i plejeboligmasterplanens løsningsforslag med både uændrede visitationskriterier og ændrede visitationskriterier (såfremt effektiviserings- og besparelsesforslaget ÆOU01 vedtages ved Budget 25).

Sweco har bistået Frederiksberg Kommune med en vurdering af de to modeller, herunder en afdækning af de afledte anlægsomkostninger, samt konsekvens for CO2 ved henholdsvis nybyg, renovering og transformation. Frederiksberg Kommune har ønsket fra start at få et retvisende billede af omkostningerne forbundet med de kommende byggeprojekter for derigennem at skabe en større budgetsikkerhed i kommunens samlede anlægsplanlægning.

Byggebranchen har oplevet store prisstigninger de seneste år, hvilket også vurderes at påvirke de kommende plejeboligprojekter. På baggrund af en foreløbig beregning af anlægsøkonomien i de beskrevne plejeboligprojekter i denne sag vurderes det en udfordring i plejeboligmasterplanregi samlet set at etablere 254 plejeboliger frem mod 2034 (med de nuværende visitationskriterier) indenfor masterplanens økonomiske ramme. Hvis effektiviserings- og besparelsesforslaget ÆOU01 tiltrædes ved Budget 25 reduceres den økonomiske anlægsudfordring væsentligt.

Der træffes ikke endelig beslutning om opførelse af nye plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej eller valg af enten 140 eller 90 plejeboliger. For at sikre fremdrift i i tilvejebringelsen af den nødvendige kapacitet i 2030 anbefales det derfor, at der med denne sag igangsættes et rådgiverudbud med henblik på mulighed for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej. Endelige beslutning om et nyt plejecenter samt, hvorvidt der skal etableres 90 eller 140 plejeboliger, vil blive forelagt senere. Der skal alene indgås aftale med en bygherrerådgiver om udarbejdelse og gennemførelse af et offentligt udbud af den efterfølgende samlede bygherrerådgivningsopgave.

Det bemærkes, at det i plejeboligmasterplanen anbefales, at forvaltningen sideløbende med en kvalificering af nærværende plejeboligprojekter tillige afdækker om der er supplerende alternative projekter til de eksisterende for tilvejebringelse af den nødvendige kapacitet med henblik på en endelig politisk stillingtagen ved behandlingen af plejeboligmasterplanen i augustmøderækken og Budget 25. Herunder afsøges mulighed for at levetidsforlænge de nuværende plejeboliger på Søndervang.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entreprisform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Med plejeboligmasterplanen 2023 godkendte Kommunalbestyrelsen, at der som erstatning for etablering af et Nyt Plejecenter på Hospitalsgrunden i 2029 i stedet planlægges efter etablering af den nødvendige plejeboligkapacitet ved en kombination af at opføre plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej samt ved at udvide det eksisterende Østervang Plejecenter.

Med denne sag præsenteres to modeller, der hver især tilvejebringer den nødvendige plejeboligkapacitet på ca. 140 plejeboliger i 2030.

Sweco har bistået Frederiksberg Kommune med en vurdering af mulighederne for at etablere det ønskede antal plejeboliger, herunder en afdækning af anlægsomkostningerne samt konsekvens for CO2 ved henholdsvis nybyg, renovering og transformation. Der er gennemført tekniske forundersøgelser og udarbejdet volumenstudier, der skal afdække omkostninger og rummelige muligheder med henblik på at opføre de ca. 140 plejeboliger.

Hidtil er tilsvarende plejeboligprojekter indledningsvist alene blevet budgetlagt ud fra en nøgletalsberegning (støttebeløbet), hvor der efterfølgende er søgt og tildelt tillægsbevillinger. Erfaringsmæssigt har tilsvarende projekter ikke kunne holde sig indenfor den almene ramme, men er blevet ca. 30 % dyrere end den indledende nøgletalsberegning efterhånden som projekterne er blevet konkretiseret. I modsætning til denne hidtidige budgetpraksis, ønsker Frederiksberg Kommune fra start at få et mere retvisende billede af de kommende plejeboligprojekters anlægsøkonomi, for derigennem at opnå en større budgetsikkerhed og for at sikre, at kommende plejeboligprojekter i videst mulige omfang kan holdes indenfor plejeboligmasterplanens samlede økonomiske ramme.

Sideløbende med denne sag forelægges plejeboligmasterplanen 2024 for ældre- og omsorgsudvalget den 10. juni 2024. Begge modeller for tilvejebringelse af 140 plejeboliger vises i plejeboligmasterplanens løsningsforslag med både uændrede visitationskriterier og ændrede visitationskriterier (såfremt effektiviserings- og besparelsesforslaget ÆOU01 vedtages ved Budget 25). Det fremgår af plejeboligmasterplanen, at der med uændrede visitationskriterier samlet skal etableres henholdsvis 254 plejeboliger frem mod 2034, og med nye visitationskriterier (såfremt ÆOU01 vedtages ved Budget 25) skal der etableres 194 plejeboliger frem mod 2034. Plejeboligmasterplanen viser, at Frederiksberg Kommune har en væsentlig kapacitetsudfordring i 2029 og 2030.

Nye plejeboligprojekter

På baggrund af Sweco's forundersøgelser er der udarbejdet to modeller for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet.

1. Model 1 – etablering af 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej.
2. Model 2 – etablering af 90 plejeboliger på Nyelandsvej og 50 plejeboliger på Østervang.

Fælles for de to modeller er, at der skal etableres enten 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej.

Nyt plejecenter på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej (det eksisterende Søndervang)

Det eksisterende Søndervang Plejehjem er i dag fordelt på to matrikler og består af en selvejende bygning (Nyelandsvej) og en kommunalt ejet bygning (Emil Christian Hansens Vej).

På baggrund af en vurdering af de nuværende bygninger i forhold til bæredygtighed, økonomi og fysisk egnethed, vurderer Sweco, at de nuværende bygninger på Emil Christian Hansens Vej og Nyelandsvej, hverken kan renoveres eller transformeres til tidssvarende plejeboliger. Studierne viser, at der med baggrund i funktionalitet, bæredygtighed og økonomi, er to muligheder, hvor nybyggeri af plejeboligerne i begge modeller vurderes at kunne ibrugtages medio 2030.

- a) Der opføres ca. 140 nye tidssvarende plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og Nyelandsvej. De to eksisterende bygninger nedrives og der bygges et rationelt, tidssvarende, bæredygtigt og driftseffektivt plejecenter med gode udeopholdsarealer, der kan etableres i sammenhæng med udeopholdsarealer på Ny Søndervang. Plejecentret vil have en optimal planløsning med ca. 30 boliger per etage.

- b) Den eksisterende bygning på Nylandsvej samt en lille del af den kommunale bygning på Emil Christian Hansens Vej nedrives og der opføres 90 tidssvarende plejeboliger med ca. 19 boliger per etage. Byggeriet kompliceres af, at der skal medregnes en række udgifter til stabilisering og reetablering af den kommunale bygning når bygningen på Nylandsvej nedrives (da de to bygninger er forbundne i dag). Dertil er det nødvendigt at etablere tagterrasser, da det ikke er muligt at etablere alle udeopholds-arealer til beboerne på terræn.

Den kommunalt ejede bygning på Emil Christian Hansens Vej bevares og renoveres til et andet formål.

Det skal særskilt fremhæves, at forundersøgelser har vist, at den eksisterende bygning på Nylandsvej ikke har en bygningsstandard som det vil være bæredygtigt, hverken at renovere eller transformere til en anden anvendelse. Bygning såvel som tekniske anlæg vurderes udtjente. Tidligere undersøgelser af bygningen når til samme konklusion.

Særligt om bæredygtighed og Emil Christian Hansens Vej/Nylandsvej

Der skelnes mellem renovering, transformation og nybyg, der har forskelligt aftryk ift. bæredygtighed:

- Renovering - Reparation, udskiftning eller forbedring af eksisterende bygningsdel.
- Transformation - Omdannelse, tilføjelse eller ændring af bygning eller bygningsdel
- Nybyg – der bygges helt nyt.

Det vurderes, at det ud fra et CO2 perspektiv teoretisk er mere fordelagtigt at bevare den kommunalt ejede bygning på Emil Christian Hansens Vej end at nedrive den og bygge nyt. Dette er dog under forudsætning af, at bygningen alene renoveres. Det har dermed en betydning for den fremadrettede anvendelse af bygningen, hvis den alene skal renoveres ud fra et bæredygtighedshensyn.

Forundersøgelserne viser ydermere, at en transformation af den kommunalt ejede bygning er betinget af, at der gennemføres en række nødvendige ændringer, hvorved miljøbelastningen over 50 år næsten vil svare til nybyggeri. Dertil vurderes det ikke, at en ombygning kan opnå optimale tidssvarende forhold for eksempelvis optimale plejecenterfunktioner og drift.

Såfremt, der etableres 140 nye plejeboliger ved at rive begge de eksisterende bygninger ned på Emil Christian Hansens Vej og Nylandsvej kan der bygges nyt inden for de fastsatte rammer for miljøbelastning indenfor de nye CO2-krav i bygningsreglementet.

Udvidelse af Østervang

Der er flere muligheder for en udvidelse af Østervang, og udvidelsen kan gennemføres etapevis, hvilket giver en fleksibilitet i forhold til planlægningen af kommunens plejeboligkapacitet.

- c) Det er en forudsætning for at tilbygge på det eksisterende Østervang Plejehjem, at det ikke i væsentlig grad forringer bygningens og udearealernes eksisterende kvaliteter. Studierne viser, at der ud fra disse kriterier kan tilbygges ca. 50 nye plejeboliger på Østervang. Der forventes at blive stillet skærpede krav til arkitekturen, da der bygges til en eksisterende bygning.
- d) Udover tilbygning kan der tilføres ca. 17 nye plejeboliger ved en ombygning og omdisponering af eksisterende lokaler. Lokalerne etableres i den bygning, der huser neuro-rehabiliteringsenheden. Ved etablering af de 17 plejeboliger skal brandstrategien for hele bygningen opdateres, hvor alle boliger som konsekvens skal sprinkles med deraf følgende bore- og rørarbejde i alle boliger, hvilket dels er en væsentlig byggegenes ligestem, der er tale om en betragtelig merværdi.

Udvidelsen af Østervang indeholder både fordele og ulemper. Samlet set vil en ombygning af plejecentret optimere den eksisterende planløsning med en sammenhængende bygningsstruktur uden blinde ender. Østervang anses dog i dag for at være et velfungerende plejecenter, og der har ikke været meldinger om, at de blinde ender har givet udfordringer. Byggeriet kan ibrugtages allerede i januar 2029 da byggeriet kan gennemføres med en anden udbuds- og entrepriseform end plejeboligerne på Emil Christian Hansens Vej/Nylandsvej.

Østervang vil opleve væsentlige gener som følge af byggeriet da tilbygningen vil foregå flere centrale steder i huset (i modsætning til Ingeborggården, hvor man rev den ene halvdel af bygningen ned).

Fælles for om- og tilbygning er, at de forudsætter brug af buffer-kapacitet, da et antal boliger ikke kan bebos under byggeriet. Såfremt byggeriet først påbegyndes i 2027 vil psykiatriafsnittet i Bygning 10 på Hospitalsgrunden kunne anvendes som midlertidig fleksibel kapacitet, hvor de forudsættes at drives i samarbejde med FKD (men ikke egentlige plejeboliger). Der skal derfor påregnes en nedgang i plejeboligkapaciteten under ombygningen.

Der er et væsentligt opmærksomhedspunkt i forhold til, hvordan driften af dagcentret, den udadvendte café og neuro-rehabiliteringsenheden kan opretholdes under byggeriet, og om der er behov for genhusning af funktionerne (eventuelt andet sted på Østervang hvis muligt).

Det bemærkes, at Østervang efter en ombygning får et stort driftsmæssigt volumen, hvor der kan være behov for at tilføre flere driftsmidler (ledelsesressourcer) i og med Østervang udover selve plejedoriften også består af et dagcenter, en udadvendt café og kommunens neuro-rehabiliterings – og træningsenhed.

Særligt om bæredygtighed og udvidelse af Østervang

Det vurderes, at det vil være mindre miljøbelastende at tilbygge/ombygge det eksisterende Østervang Plejecenter end, at bygge nyt et andet sted.

Forvaltningens anbefaling og sammenhæng med kapacitetsbehov i plejeboligmasterplan

En beslutning om valg af model afventer genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024 og vedtagelsen af Budget 25. Der skal ikke træffes en beslutning om ombygning eller om valg af model med denne udvalgssag. Plejeboligmasterplanen viser, at der skal opføres enten 140 eller 90 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nylandsvej uanset valg af løsningsscenario.

For at sikre fremdrift i projektet med henblik på at imødekomme kapacitetsudfordringen i 2030 anbefales det derfor, at der med denne sag alene igangsættes et rådgiverudbud med henblik mulighed for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nylandsvej og at der derfor frigives anlægsmidler hertil. Der skal på baggrund af nærværende politiske behandling alene indgås aftale med en bygherrerådgiver om udarbejdelse og gennemførelse af et offentligt udbud af den efterfølgende samlede bygherrerådgivningsopgave. Endelige beslutning om projektet, samt beslutningen om, hvorvidt der skal etableres 90 eller 140 plejeboliger kan afvente en senere politisk stillingtagen ifm. vedtagelsen af Budget 25. Såfremt igangsætning af et rådgiverudbud skal afvente vedtagelsen af Budget 25 vurderes det, at byggeprojektet vil blive forsinket i en grad, der yderligere vil forværre kapacitetsudfordringen i 2030.

Det bemærkes, at det i plejeboligmasterplanen anbefales, at forvaltningen sideløbende med en kvalificering af nærværende plejeboligprojekter tillige afdækker alternative projekter for tilvejebringelse af den nødvendige kapacitet, herunder en mulig levetidsforlængelse de nuværende plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og Nylandsvej .

Udbuds- og entreprisreform

Plejecenter på Emil Christian Hansens Vej/Nylandsvej

Uanset om der etableres 140 eller 90 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nylandsvej anbefales samme udbuds- og entreprisreform. Projektet udbydes i arkitektkonkurrence. Frederiksberg Kommune indgår herefter kontrakt med den vindende rådgivergruppe som Totalrådgiver. Denne udarbejder dispositionsforslag og byggeprogram til udbud i Totalentreprisekonkurrence (TE-konkurrence). Med denne strategi sikrer Frederiksberg Kommune en skærpet kontrol og indflydelse på projektet, hvor TE-konkurrencen udbydes på baggrund af et ensartet og præcist grundlag med det formål at minimere uklarhed og deraf følgende uforudsete udgifter. Udbuds- og entreprisreformen anbefales for at understøtte fokus på budgetsikkerhed, samt for at sikre indflydelse på udformningen af projektet.

Der skal på baggrund af denne udvalgssag alene indgås aftale med en bygherrerådgiver om udarbejdelse og gennemførelse af et offentligt udbud af den efterfølgende samlede bygherrerådgivningsopgave.

Økonomi

Byggebranchen oplevet store prisstigninger de seneste år, hvilket også vurderes at påvirke de kommende plejeboligprojekter. De seneste fem år har der været prisstigninger svarende til ca. 20 %, hvor maksimumbeløbet (støttebeløbet) kun er steget ca. 15 %.

Udover prisstigninger udfordres projektøkonomien også af nogle projektspecifikke udfordringer. Kommunalbestyrelsen blev med plejeboligmasterplanen 2023 orienteret om, at erstatningsprojekterne for et plejecenter på Hospitalsgrunden kunne have mérudgifter, blandt andet i forhold til nedrivning, udgifter ved at om/tilbygge en eksisterende bygning samt udgifter til ændret brandstrategi, nye udeopholdsarealer mv.

Erfaringsmæssigt har tilsvarende plejeboligprojekter i Frederiksberg Kommune ikke kunne holde sig indenfor det almene støttebeløb, men er blevet ca. 30 % dyrere end den indledende nøgletalsberegning efterhånden som projekterne er blevet konkretiseret.

På baggrund af en foreløbig beregning af anlægsøkonomien i de beskrevne plejeboligprojekter i denne sag vurderes det en udfordring i plejeboligmasterplanregi samlet set at etablere 254 plejeboliger frem mod 2034 (med de nuværende visitationskriterier) indenfor masterplanens økonomiske ramme. Hvis effektiviserings- og besparelsesforslaget ÆOU01 tiltrædes ved Budget 25 reduceres den økonomiske anlægsudfordring væsentligt. Forvaltningen vil fortsat kvalificere anlægsøkonomien i plejeboligprojekterne frem mod en genfremlæggelse af plejeboligmasterplanen i augustmøderækken, samt se på alternative løsninger på tilvejebringelse af den nødvendige kapacitet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

10. juni 2024 – Ældre- og Omsorgsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Magistraten (dobbelbehandling)

17. juni 2024 - Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 36:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entrepriseform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget tager sagen til efterretning.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 157:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entrepriseform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget tager sagen til efterretning.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 73:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entrepriseform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Klima-, Plan- og Boligudvalget tager sagen til efterretning.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 36:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entrepriseform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 157:

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at processen frem mod genfremlæggelsen af plejeboligmasterplanen den 12. august 2024, herunder det videre arbejde med en kvalificering af anlægsøkonomien i de beskrevne to modeller 1 og 2 for tilvejebringelse af ny plejeboligkapacitet med henblik på en forelæggelse af et konkret forslag til valg af løsningsscenarie og model i plejeboligmasterplanen i augustmøderækken tages til efterretning,
2. at udbuds- og entrepriseform for etablering af plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej/Nyelandsvej godkendes,
3. at der gives anlægsbevilling på 0,653 mio.kr. på servicedelen samt 1,8 mio. kr på boligdelen i 2024 til igangsætning af rådgivningsydelser, der sikrer mulighed for etablering af 90 eller 140 plejeboliger på Emil Christian Hansens Vej og/eller Nyelandsvej i 2030 samt til afdækning af alternative løsningsscenarier, herunder mulighed for levetidsforlængelse af Søndervang. Bevillingen finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på projektet i 2024 og
4. at tidsplanen tages til efterretning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog sagen til efterretning.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 73:

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog sagen til efterretning.

Punkt 181: Praksisundersøgelse - Ankestyrelsens praksisundersøgelse af sanktioner §§36 og 37 LAS

00.01.00-G01-253-23

Resume

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse vedrørende sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere ved udeblivelser fra tilbud eller samtale, jf. lov om aktiv socialpolitik §§ 36 og 37.

Frederiksberg Kommune har deltaget som én af 12 kommuner. Undersøgelsens fund er ikke mulige at generalisere, men gennemgang af den kommunale praksis sammenholdt med de anbefalinger, undersøgelsen har tilvejebragt, viser, at Frederiksberg Kommunes praksis lever op til de fremsatte anbefalinger.

Frederiksberg Kommune har bidraget til undersøgelsen med i alt ni sager. Disse fremgår ikke specifikt af undersøgelsen, men de konkrete resultater er fremsendt til Arbejdsmarkedsafdelingen forud for offentliggørelse af rapporten. Her fremgår det, at Ankestyrelsen ikke har fundet fejl i nogle af de udtrukne sager fra Frederiksberg.

Dette gælder såvel brugen af §§ 36 og 37 i lov om aktiv socialpolitik som de forvaltningsretlige regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning i afgørelserne. Ligeledes finder Ankestyrelsen, at alle sagerne er belyst tilstrækkeligt.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) foreskriver, at kommunalbestyrelsen i en kommune, som har deltaget i en praksisundersøgelse, skal behandle praksisundersøgelsen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget indstiller, at Ankestyrelsens praksisundersøgelse om sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere ved udeblivelser fra tilbud eller samtale tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Det bemærkes indledningsvist, at denne sag indgår som led i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalgets løbende politiske tilsyn med kvaliteten af forvaltningens arbejde og sagsbehandlingen på udvalgets område. Det politiske tilsyn fordeler sig på tre kategorier: Revisionstilsyn, praksistilsyn og øvrigt tilsyn. Denne sag indgår i kategorien praksistilsyn. En oversigt over de forskellige typer af tilsyn fremgår af bilag 1.

I april 2024 offentliggjorde Ankestyrelsen praksisundersøgelsen vedrørende kommunernes brug af reglerne om sanktion overfor aktivitetsparate og jobparate kontanthjælpsmodtagere ved udeblivelse fra tilbud og samtaler. Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget fik en foreløbig orientering herom 6. maj 2024 (punkt 14). Undersøgelsen er vedlagt i bilag 2.

Baggrund om de pågældende sanktionsregler

Lov om aktiv socialpolitik skal sikre, at alle, der har eller kan få vanskeligt ved at fastholde arbejde, får hjælp til forsørgelse, og skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie. Det fremgår af lovens § 2, at modtageren af offentlig hjælp skal udnytte og udvikle deres arbejdsevne, bl.a. ved at tage imod tilbud om arbejde og tilbud efter gældende lovgivning.

Med § 36 kan kommunen foretage et fradrag i hjælpen, hvis borgeren uden rimelig grund udebliver fra et tilbud. Fradraget foretages for det antal dage, hvor den pågældende er udeblevet helt eller delvist.

Med § 37 kan kommunen foretage et fradrag i hjælpen, hvis borgeren uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale, et møde i rehabiliteringsteamet eller til en rådighedsvurdering i jobcenteret. Fradrag i hjælpen kan foretages for de dage, der går, fra personen skulle være mødt til jobsamtalen, rådighedsvurderingen m.v., og indtil kontakten til jobcenteret genoptages.

Samtidigt gælder det for jobparate og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, at kommunen ikke har ret til at sanktionere, hvis borgeren har rimelig grund til udeblivelse.

Praksisundersøgelsens resultater

Ankestyrelsens undersøgelse er bestilt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering med udgangspunkt i Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger fra november 2018. Lovændringerne, som udmøntede aftalen, trådte i kraft 1. januar 2020. Med aftalen blev det ligeledes besluttet, at kommunernes brug af sanktioner skulle undersøges igennem en række praksisundersøgelser. Dette er den sidste af disse tre. Frederiksberg Kommune har ikke deltaget som udtrukket kommune i de to foregående.

I alt er 96 borgersager blevet udtrukket til undersøgelse af brugen af sanktion. Undersøgelsen har involveret 54 sager om aktivitetsparate borgere og 42 om jobparate. I undersøgelsen indgår 30 sager, hvor der er truffet afgørelse efter § 36, og 66 sager hvor der er truffet afgørelse efter § 37.

Frederiksberg Kommune har deltaget i undersøgelsen, som én af 12 kommuner.

Undersøgelsen peger på, at størstedelen af afgørelserne vurderes i overensstemmelse med gældende regler af Ankestyrelsen. Det vurderes, at Ankestyrelsen i ca. en tredjedel af sagerne enten ville ændre eller hjemvise afgørelsen, hvis sagen blev behandlet i Ankestyrelsen som klagesag.

Undersøgelsens fund er ikke mulige at generalisere til alle afgørelser, og de anbefalinger Ankestyrelsen tilvejebringer er derfor generelle. Forvaltningen har gennemgået rapporten og finder, at følgende forhold gør sig gældende i Frederiksberg Kommunes praksis på området:

- Frederiksberg Kommune har bidraget til undersøgelsen med i alt ni sager, to omhandlende jobparate borgere og syv omhandlende aktivitetsparate borgere. Sagerne fremgår ikke specifikt af Ankestyrelsens rapport vedrørende praksisundersøgelsen, men de konkrete resultater er fremsendt til Arbejdsmarkedsafdelingen forud for offentliggørelse af rapporten. Af fremsendte fremgår det, at Ankestyrelsen ikke har fundet fejl i nogle af sagerne. Dette både for brugen af §§ 36 og 37 i lov om aktiv socialpolitik og de forvaltningsretlige regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning i afgørelserne.
- Ankestyrelsen finder ligeledes, at alle Frederiksberg Kommunes sager lever op til kommunens pligt til at oplyse sagerne tilstrækkeligt.

Herudover gør det sig i Frederiksberg Kommune gældende:

- Reglerne om udeblivelse fra tilbud og jobsamtale i jobcenteret samt møder i kommunens rehabiliteringsteam er de mest anvendte i reglerne om sanktioner og er centrale i relation til borgerens pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet og kommunens pligt til at vurdere rådigheden. Reglerne er videreført fra tidligere regelsæt om rådighed og sanktion, og der foreligger derfor veletableret praksis fra Ankestyrelsen på området. Denne praksis er lagt til grund for Arbejdsmarkedsafdelingens nuværende praksis.
- I Frederiksberg Kommune varetages opgaver i relation til rådighed og sanktioner alene af det specialiserede sanktionsteam, SIA (Sanktioner i Arbejdsmarkedsafdelingen).
- Administrationen af reglerne omkring §§ 36 og 37 er i Frederiksberg Kommune beskrevet i en fastlagt arbejdsgangsbeskrivelse.
- På baggrund af praksisundersøgelsen og de dertilhørende anbefalinger fra Ankestyrelsen er nævnte arbejdsgang blevet gennemgået, og forvaltningen vurderer, at den lever fuldt op til gældende praksis som beskrevet i Ankestyrelsens praksisundersøgelse.

Det kan således konkluderes, at såvel Frederiksberg Kommunes praksis som beskrevet i arbejdsgangen herom som nedsættelsen af det specialiserede team SIA sikrer, at regler i lovens §§ 36 og 37 administreres korrekt og efter lovens hensigt. Dette samtidig med, at borgernes retssikkerhed ligeledes varetages efter gældende regler.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 3. juni 2024, pkt. 25:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget indstiller, at Ankestyrelsens praksisundersøgelse om sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere ved udeblivelser fra tilbud eller samtale tages til efterretning.

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 158:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget indstiller, at Ankestyrelsens praksisundersøgelse om sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere ved udeblivelser fra tilbud eller samtale tages til efterretning

Bilag

Bilag 1 - Tabel - Politisk tilsyn med kvalitet af sagsbehandling på AVUs område

Bilag 2 Ankestyrelsens praksisundersøgelse

Punkt 182: Godkende organisering af ny pladstype på dagtilbudsområdet

81.39.15-G20-3-21

Resume

Børneudvalget besluttede den 15. april 2024 at sende forslaget om organisering af ny pladstype i høring hos forældrebestyrelserne i de 42 kommunale og selvejende dagtilbud, BUO Område-MED og Handicaprådet. Høringsprocessen er nu afsluttet, og forvaltningen har modtaget 19 høringssvar fordelt på 16 fra dagtilbuddene, et høringssvar fra BUO Område-MED, et høringssvar fra Handicaprådet, og et høringssvar fra BUPL Hovedstaden. Børneudvalget skal med denne sag godkende forslaget om organisering af ny pladstype med 30 pladser á 25 timer om ugen fordelt på grupper med seks børn i fire dagtilbud.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den enstemmige indstilling uden afstemning.

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Børneudvalget med 18 stemmer (Ø, A, B, V, F og M), idet 11 (C) stemte imod.

Indstilling

Sagen blev bragt til afstemning i Børneudvalget. Et flertal i udvalget (Anja Lundtoft Thomsen, Emil Samaras Eriksen, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde og Malene Sandfeld) stemte for sagens tre indstillingspunkter, mens et mindretal (Fasael Rehman og Trine Labuhn) stemte imod. Et flertal i Børneudvalget godkendte dermed:

1. forslaget om organisering af ny pladstype med 30 pladser á 25 timer om ugen fordelt på fem grupper med seks børn i de fire dagtilbud; Sct. Thomas, Sct. Markus, Midgården og Falkonérgården, og at den ny pladstype bliver etableret 1. januar 2025,
2. at forvaltningen igangsætter kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling i efteråret 2024, og
3. at forvaltningen udarbejder en ramme for en specialistfunktion som ressourcepædagog i samarbejde med de faglige organisationer

Fasael Rehman og Trine Labuhn stemte imod, idet Konservative ikke mener, at der bør reduceres i antallet af pladser med særlig støtte, da behovet for særlig støtte er stigende og ikke faldende. Konservative anerkender behovet for opbygning af almenområdet, og ønsker at rejse spørgsmål om, hvad det kræver af økonomiske ressourcer i forbindelse med budget 2025.

Et enigt udvalg ønsker at følge udviklingen vedr. de nye pladstyper tæt, og skal forelægges en halvårlig status herom, herunder ift. om der er behov for at udvide antallet af pladser. I forhold til den forestående proces betonedes udvalget vigtigheden af kompetenceudvikling for fagpersonalet på dagtilbudsområdet, og at midler afsat til kompetenceudvikling i 2024 anvendes i indværende år. Udvalget anmodede således forvaltningen om en detaljeret plan for kapacitets- og kompetenceopbygningen i 2024 og 2025, herunder en redegørelse for årsagen til omfanget af uforbrugte kompetencemidler i 2023.

Christina Sylvest-Noer begærede sagen i Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Børneudvalget besluttede den 15. april 2024 at sende forslaget om organisering af ny pladstype i høring hos forældrebestyrelserne i de 42 kommunale og selvejende dagtilbud, BUO Område-MED og Handicaprådet. Høringsprocessen er nu afsluttet, og forvaltningen har modtaget 19 høringssvar. 16 høringssvar fra dagtilbuddene, et høringssvar fra Handicaprådet og et høringssvar fra BUO Område-MED. BUPL Hovedstaden har også sendt et høringssvar til forvaltningen. Alle høringssvarene fra dagtilbuddene, BUO Område-MED, Handicaprådet og BUPL Hovedstaden er vedlagt som bilag til denne sag. Sagen fra den 15. april 2024 er også vedlagt sagen.

Opsummering af organisering af den ny pladstype

På mødet den 15. april 2024 blev Børneudvalget præsenteret for forslaget til organisering af ny pladstype, som er udarbejdet, fordi der i en længere periode har været et øget pres på de nuværende specialiserede pladser og ressourcer på dagtilbudsområdet, og fordi dagtilbuddene med de almene pladser har udfordringer med at imødekomme behovene hos de børn, der har behov for ekstra støtte i dagligdagen. Med forslaget til den ny organisering vil der ske en forenkling og

specialisering af pladserne. En forenkling og specialisering, som analysefirmaet *Komponent* også anbefaler i den rapport, de har udarbejdet til Frederiksberg Kommune i august måned 2022.

Budgettet på cirka 25 mio.kr. til de nuværende specialiserede tilbud og puljer vil blive omfordelt, og på den måde vil der blive frigivet et budget på de cirka 9,5 mio.kr. til almenområdet. Et budget almenområdet skal benytte til at kapacitetsopbygge, så de i højere grad kan imødekomme og give de børn, der har behov for det, ekstra pædagogisk støtte. Kapacitetsopbygningen er vigtig, da det handler om at sikre, at ledelsen og personalet er bedst mulig klædt på til at møde og samarbejde med forældrene om de nye invitationer, der kommer fra børnene i dagligdagen.

På dagtilbudslaboratoriet den 18. marts 2024 var der enighed om, at der med fordel kan være bindinger på det budget, der fremover vil blive tildelt det almene område, og at der bør være en ramme for, hvad og hvordan dagtilbuddene i det almene område skal anvende budgettet til kapacitetsopbygning. De tre områder, som der var enighed om, at der bør fokuseres på var ledelse, organisering og kompetenceudvikling, og der var også forslag til hvilke konkrete tiltag, der kan blive iværksat for at understøtte arbejdet med kapacitetsopbygningen. De konkrete tiltag fremgår også af sagen fra den 15. april 2024.

Der planlægges efter, at den ny pladstype bliver etableret fra 1. januar 2025, og at de 30 pladser med 25 timer om ugen og med fem grupper af seks børn bliver fordelt på fire daginstitutioner; Sct. Thomas, Sct. Markus, Midgården og Falkonérgården. De fire daginstitutioner har gennem årene opbygget kompetencer og erfaring til, at børnene i grupper af seks børn, kan indgå som en del af den øvrige børnegruppe i daginstitutionerne. Falkonérgården vil med organiseringen have to grupper med seks børn.

Budgettet til ny pladstype

Med en omfordeling af budgettet til de nuværende specialiserede tilbud og puljer, vil det almene område kunne modtage et samlet budget på cirka 9,5 mio.kr. til kapacitetsopbygning. Det betyder, at dagtilbuddene skal finansiere og løse opgaver, der lige nu bliver finansieret af fællespuljen til vikarer, ekstra ressourcer og sprogstimulering inden for den nye budgetramme, de vil få udmeldt.

Budgettet til kapacitetsopbygningen vil løbende blive lagt ud til institutionerne i takt med, at børnene på særlig formåls- og basispladserne stopper. Når alle børnene er stoppet, er særlig formåls- og basispladserne udfaset. Forvaltningen anbefaler, at udfasningen af pladserne sker med mest muligt hensyn til børnene.

Hvis det på et tidspunkt viser sig, at der er behov for flere end de 30 pladser, vil Børneudvalget få forelagt en sag, hvor udvalget skal beslutte, om de eventuelle nye pladser skal finansieres indenfor det budget, der bliver lagt ud til kapacitetsopbygning. En børnegruppe med 6 pladser på 25 timer om ugen koster 1,94 mio.kr. årligt.

Høringssvar

Forvaltningen har modtaget 16 høringssvar fra dagtilbuddene, et høringssvar fra Handicaprådet og et høringssvar fra BUO Område-MED. Derudover et høringssvar fra BUPL Hovedstaden. Hovedpointerne fra de i alt 19 høringssvar, forvaltningen har modtaget, er gengivet herunder.

BUO Område-MED

Område-MED bakker overordnet op om modellen for organiseringen af den nye type pladser på dagtilbudsområdet, og kvitterer for gode dialoger, samarbejde og lydhørhed undervejs i processen med at udvikle modellen. Det bliver anbefalet, at den gode dialog fortsætter i implementeringen af den nye model.

Område-MED støtter forslaget fokus på at kapacitetsopbygge og kompetenceudvikle almenområdet, herunder forslaget om ressourcepædagoger i det enkelte dagtilbud, og etablering af netværk for dem og for lederne i forhold til de nye opgaver. Derudover støtter Område-MED forslaget om at styrke de sociale normeringer.

Der bliver udtrykt bekymring for den stigende mistrivsel blandt de små børn, og der gøres opmærksom på, at opgaven med at skabe inkluderende læringsmiljøer i almenområdet er stor og kompleks. Med en faldende pædagogandel anbefaler Område-MED, at pædagogandelen løftes generelt på dagtilbudsområdet og særligt i de institutioner/grupper med den nye typer pladser.

Område-MED anbefaler, at der afsættes midler til at prioritere overgangen til den nye organisering, så der fra start kan afsættes ressourcer til kapacitetsopbygningen i almenområdet, som allerede på nuværende tidspunkt oplever et øget pres. En overgangsfinansiering kan understøtte overgangsperioden, så der kan igangsættes kapacitetsopbygning i almenområdet og samtidig sikre overgangen for de børn, som i dag er visiteret til en særlig plads. Område-MED anbefaler endvidere, at det fra ledelsesside gøres tydeligt, hvordan kapacitetsopbygningen og de ekstra ressourcer til almenområdet omsættes, så medarbejderne ved, hvad der gøres for at klæde dem på til opgaven; for eksempel i forhold til børnesager og

ressourcepædagogerne. Desuden anbefaler Område-MED kompetenceudvikling til alle faggrupper i dagtilbuddene og forberedelsestid med tid til faglig refleksion og sparring til udvikling af en fælles faglig forståelse som følger opgaven.

BUPL Hovedstaden

BUPL Hovedstaden er overordnet positiv overfor forslaget om den nye pladstype, men er bekymret for, om det er nok pladser med et stigende antal børn i mistrivsel og med diagnoser, og for den pædagogiske kvalitet på grund af budgettildelingen til en pædagogandel på 50%. I forhold til de sociale normeringer finder BUPL det positivt, at de er inkluderet i budgettet i organiseringen af den nye pladstype.

Af høringsvaret fremgår det endvidere, at BUPL bakker op om, at ledelse tæt på praksis er en forudsætning for at lykkes med opgaven, og at netværk for ledere er essentielt i forhold til at løse den nye opgave. BUPL er også positiv over for at etablere ressourcepædagoger i dagtilbuddene, og vil også gerne understøtte behovet for et fagligt netværk for dem. Kompetenceudvikling er også et vigtigt og nødvendigt tiltag, da der er brug for vedvarende udvikling af pædagogisk faglighed for at opretholde et godt pædagogisk miljø, skriver organisationen.

Handicaprådet

Handicaprådet skriver, at udvalget ønsker øget specialisering og kompetenceudvikling, og at et barn med særlige udfordringer skal modtage det rigtige tilbud fra begyndelsen uanset, hvad budgettet er. Udvalget spørger til, om kompetencerne er til stede, og efterlyser en sammenligning med mellemformerne på skoleområdet. Handicaprådet ville gerne have været involveret i starten af processen med udarbejdelsen af forslaget til en ny pladstype.

Forældrebestyrelserne

Forældrebestyrelserne takker for muligheden for at blive hørt, og takker også for, at der er fokus på det specialiserede område. Forældrebestyrelserne ser også positivt på det store arbejde, der er iværksat med den nye pladstype.

Som udgangspunkt anerkender forældrebestyrelserne forslaget om ny pladstype, og flere skriver, at der er gode intentioner med forslaget, og at det er positivt at øge specialiseringen. Forældrebestyrelserne i de fire dagtilbud, der fremover skal have den nye pladstype, ser frem til at kunne videreudvikle deres kompetencer til gavn for børnene på den nye pladstype, og til at fortsætte arbejdet med at skabe stærke børnefællesskaber. Forældrebestyrelserne i de daginstitutioner, der ikke skal have den nye pladstype, er dog generelt bekymret for, om personalet er klædt godt nok på, og om de har de rette kompetencer og den viden, der skal til for at kunne imødekomme børnenes støttebehov, nu hvor sammensætningen af børnegruppen i almenområdet bliver ændret. For at personalet kan understøtte alle børnene i almenområdet, opfordrer de derfor til, at der kommer stort fokus på kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling for personalet.

Forældrebestyrelserne peger generelt også på, at det er vigtigt, at specialiseringen bliver styrket samtidig med, at der bliver arbejdet med kapacitetsopbygning i det almene område. Der er også en positiv indstilling til, at børn, der har mulighed for det, bliver i det almene område med den støtte, de har behov for, og at de børn, der har behov for en mere omfattende støtte, får mulighed for det i færre tilbud. Derudover at børnene med den nye model i højere grad undgår flere institutionsskift i forhold til den nuværende.

Et par bestyrelser skriver også, at der skal være en opmærksomhed på, at den nye organisering ikke bliver en belastning for institutionerne og medfører mistrivsel både for de børn, der på nuværende tidspunkt har en særlig formåls- eller basisplads, og for de øvrige børn. Nogle forældrebestyrelser er bekymrede for, at det vil blive sværere at rekruttere og fastholde medarbejderne med en bredere kerneopgave, og en forældrebestyrelse nævner i forlængelse heraf budgetforslaget om reduktion af budget til uddannelse og kurser i daginstitutionerne, som bestyrelsen ikke mener harmonerer med, at forventningerne til pædagogerne stiger, og beslutningen om budget til en pædagogandel på 50%.

Holdningen er, at kapacitetsopbygning er positiv, men der er en bekymring, som går på, om budgettet til opgaven er tilstrækkeligt. De bestyrelser, der nævner de sociale normeringer, finder det positivt med det opskalerede budget, og det bliver også nævnt, at det er godt, at de dagtilbud, der modtager sociale normeringer, ikke også skal have den nye pladstype. Der er ikke en generel enighed om, hvorvidt det er god idé med ressourcepædagoger i alle dagtilbud.

Hvad angår antallet af pladser i den nye model, bliver der stillet spørgsmål ved, om 30 pladser er nok til at imødekomme det behov for støtte, nogle børn har. I den forbindelse er der også en bekymring for, om der bliver en længere ventetid på en af de 30 pladser, og at oprettelse af eventuelle nye grupper skal finansieres af budgettet til kapacitetsopbygning.

Det bliver foreslået, at der bliver fulgt op på nye model, herunder især på, om antallet af pladser og finansieringen af kapacitetsopbygningen skal justeres.

Forældrebestyrelsernes forskellige nuancer i høringsvarene fremgår af et af bilagene til denne sag.

Opsamling på høringssvarene

På baggrund af høringssvarene fremgår forvaltningens anbefalinger til den videre proces, og hvordan, der skal følges op på høringssvarene.

1. Forvaltningen anbefaler, at der bliver truffet beslutning om, at der 1. januar 2025 bliver oprettet 30 ny pladstyper, 25 timer om ugen med fem grupper af seks børn fordelt i de fire dagtilbud; Sct. Thomas, Sct. Markus, Midgården og Falkonérgården. Forvaltningen vil være i tæt dialog med dagtilbuddene i hele processen.
2. Forvaltningen anbefaler, at kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling bliver igangsat i efteråret 2024 for bedst muligt at kunne understøtte opstarten af en den nye model i 2025.
3. Forvaltningen anbefaler, at der bliver udarbejdet en ramme for en specialistfunktion som ressourcepædagog i samarbejde med de faglige organisationer.

Derudover peger flere på, at de er bekymrede for, om antallet af pladser og budgettet til at etablere den ny pladstype er tilstrækkeligt, og ønsker, at der skal ske en tæt opfølgning og eventuelle ændringer. Børneudvalget vil på den baggrund få forelagt orienteringssager med status på processen med at etablere den ny pladstype. Orienteringssagerne vil blive fremlagt hvert halve år, og indtil alle særlig formåls- og basispladserne er udfaset. Det bliver foreslået at organiseringen af ny pladstype træder i kraft 1. januar 2025. Første status vil dog blive fremlagt for Børneudvalget i efteråret 2024, da kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling bliver igangsat i efteråret 2024.

Den videre proces

På baggrund af de overvejende positive høringssvar fra forældrebestyrelserne, BUO Område-MED og Handicaprådet, vil forvaltningen arbejde videre med forslaget om ny pladstype og med at få forslaget implementeret. I implementeringen vil der også blive taget højde for nogle af de bekymringer, der bliver nævnt i høringssvarene, i det omfang det er muligt. Børneudvalget vil blive orienteret om implementeringsfasen i den første orienteringssag i efteråret 2024.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 10. juni 2024, pkt. 41:

Børne- og ungeområdet indstiller, at:

1. Børneudvalget godkender forslaget om organisering af ny pladstype med 30 pladser á 25 timer om ugen fordelt på fem grupper med seks børn i de fire dagtilbud; Sct. Thomas, Sct. Markus, Midgården og Falkonérgården, og at den ny pladstype bliver etableret 1. januar 2025
2. Børneudvalget godkender, at forvaltningen igangsætter kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling i efteråret 2024
3. Børneudvalget godkender, at forvaltningen udarbejder en ramme for en specialistfunktion som ressourcepædagog i samarbejde med de faglige organisationer

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 10. juni 2024, pkt. 41:

Sagen blev bragt til afstemning i Børneudvalget. Et flertal i udvalget (Anja Lundtoft Thomsen, Emil Samaras Eriksen, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde og Malene Sandfeld) stemte for sagens tre indstillingspunkter, mens et mindretal (Fasael Rehman og Trine Labuhn) stemte imod. Et flertal i Børneudvalget godkendte dermed:

1. forslaget om organisering af ny pladstype med 30 pladser á 25 timer om ugen fordelt på fem grupper med seks børn i de fire dagtilbud; Sct. Thomas, Sct. Markus, Midgården og Falkonérgården, og at den ny pladstype bliver etableret 1. januar 2025,
2. at forvaltningen igangsætter kapacitetsopbygning og kompetenceudvikling i efteråret 2024, og
3. at forvaltningen udarbejder en ramme for en specialistfunktion som ressourcepædagog i samarbejde med de faglige organisationer

Fasael Rehman og Trine Labuhn stemte imod, idet Konservative ikke mener, at der bør reduceres i antallet af pladser med særlig støtte, da behovet for særlig støtte er stigende og ikke faldende. Konservative anerkender behovet for opbygning af almenområdet, og ønsker at rejse spørgsmål om, hvad det kræver af økonomiske ressourcer i forbindelse med budget 2025.

Et enigt udvalg ønsker at følge udviklingen vedr. de nye pladstyper tæt, og skal forelægges en halvårlig status herom, herunder ift. om der er behov for at udvide antallet af pladser. I forhold til den forestående proces betonedes udvalget vigtigheden af kompetenceudvikling for fagpersonalet på dagtilbudsområdet, og at midler afsat til kompetenceudvikling i 2024 anvendes i indværende år. Udvalget anmodede således forvaltningen om en detaljeret plan for kapacitets- og kompetenceopbygningen i 2024 og 2025, herunder en redegørelse for årsagen til omfanget af uforbrugte kompetencemidler i 2023.

Christina Sylvest-Noer begærede sagen i Kommunalbestyrelsen.

Bilag

Børneudvalget 15. april 2024

BUO Område-MED, høringssvar

Handicaprådet, høringssvar

Forældrebestyrelser, høringssvar

BUPL Hovedstaden, høringssvar

Punkt 183: Godkende Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering

27.18.00-A00-2-23

Resume

Med ikrafttrædelsen af barnets lov den 1. januar 2024 er der indført krav om, at kommunerne skal udarbejde en beredskabsplan for ekstremisme og radikalisering. Med denne sag forelægges forslag til "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering" samt actioncards til brug for medarbejdere og ledere, der har kontakt med børn, unge og voksne, som er i risiko for ekstremisme og radikalisering.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Børneudvalget indstiller, at "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering" godkendes.

Sagsfremstilling

Med ikrafttrædelsen af barnets lov den 1. januar 2024 er der indført nye krav om udarbejdelse af beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Børneudvalget godkendte på møde den 4. marts 2024 (pkt. 15) "Beredskabsplan og handleguide ved negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter". Med denne sag forelægges "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering".

Frederiksberg Kommune har i 2016 i forbindelse med den daværende regerings "Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikalisering - National handleplan" fra oktober 2016, udarbejdet "Frederiksberg Kommunes handleplan mod radikalisering" med tilhørende actioncards. Handleplanen og actioncards blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 14. november 2016 (pkt. 298).

For at leve op til de nye krav, jf. barnets lov § 15 stk. 3, er det forvaltningens vurdering, at den gældende handleplan skal revideres og udbygges. Der er derfor udarbejdet et forslag til "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering" med tilhørende handleanvisninger i form af actioncards rettet imod håndtering af bekymring for henholdsvis børn og unge i alderen 0-17-år og voksne over 18 år. Materialerne retter sig mod alle medarbejdere og ledere i Frederiksberg Kommune, hvor en del af deres arbejde består i at have kontakt med borgere – børn, unge og voksne, som kan være berørt af eller viser tegn på ekstremisme eller radikalisering. Der er i materialerne lagt vægt på opmærksomheder og handlemuligheder, når der opstår mistanke eller konkret viden om ekstremisme eller radikalisering hos børn, unge og voksne. Formålet er således at understøtte medarbejdernes muligheder for så tidligt som muligt, at identificere og handle ved mistanke om ekstremisme og radikalisering ved at samle tilgængelig viden om konkrete opmærksomheder og handleanvisninger.

Udviklingsarbejdet er sket på tværs af børne- og ungeområdet og social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Der er taget udgangspunkt i erfaringerne fra 'Frederiksberg Kommunes handleplan mod radikalisering' og actioncards fra 2016 samt anbefalinger fra Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme under Udlændinge- og Integrationsministeriet. De hidtidige erfaringer i Frederiksberg Kommune er, at der er et velfungerende beredskab til at håndtere disse sager, og at alvorlige sager forekommer yderst sjældent. I sager med mistanke om ekstremisme har det drejet sig om borgere med psykiatriske diagnoser, hvor det har været en del af deres sygdomsbillede at fremkomme med ekstreme holdninger. De eksisterende arbejdsgange i forhold til håndteringen af sager, hvor borgere er berørt af eller viser tegn på ekstremisme og radikalisering, er derfor ikke ændret i den reviderede beredskabsplan.

Beredskabsplanen og actioncards er vedlagt som henholdsvis bilag 1 og bilag 2.

Ekstremisme og radikalisering

Frederiksberg Kommune benytter de begrebsafklaringer vedrørende ekstremisme og radikalisering, der er defineret af Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme under Udlændingestyrelsen.

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med. Ekstremisme er et fænomen under løbende forandring. Det kommer til udtryk på mange forskellige måder. For eksempel ved at emner som migration, globalisering, væbnede konflikter,

klima, biodiversitet, dyrevelfærd, kønsidentiteter m.v. behandles på nye måder eller tages op i nye sammenhænge, hvor man – implicit eller eksplicit – søger at legitimere vold og andre kriminelle handlinger. De mest udbredte former for ekstremisme i Danmark er ekstrem islamisme, højreekstremisme og venstreekstremisme.

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi. Både erfaring og forskning viser, at alle individers og grupperes veje til ekstremisme er forskellige og typisk foregår i et komplekst samspil mellem faktorer på samfunds-, gruppe- og individniveau.

Tidligt forebyggende arbejde i Frederiksberg Kommune

I Frederiksberg Kommune arbejdes der overordnet med tidlig forebyggelse af ekstremisme og radikalisering i sammenhæng med det generelle forebyggende arbejde. Nedenfor gives en række eksempler på, hvordan der arbejdes forebyggende på henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet, fx gennem demokratiforløb, kommunens boligsociale indsats og via samarbejde med civilsamfundsaktører.

Børn og unge 0-17 år

På børne- og ungeområdet arbejdes der tidligt forebyggende gennem demokratiforløb på folkeskolerne. Til at understøtte det tidlige forebyggende arbejde er der udarbejdet et indsatskatalog, som er en oversigt til ledere og medarbejdere over områdets indsatser til sårbare og udsatte børn og unge i Frederiksberg Kommune med henblik på at kunne forebygge eller sætte ind så tidligt som muligt i forhold til en problemstilling hos et barn eller en ung.

Der arbejdes også forebyggende via kommunens tværfaglige SSP-samarbejde mellem skolerne, de sociale myndigheder og politiet, bl.a. ved at tage ud på skolebesøg, iværksætte forløb, aktiviteter og samtaler med unge i målgruppen. Der er etableret lokale SSP-netværksgrupper på samtlige skoler og tilknyttede SFO/klub, hvor der månedligt drøftes elever med bekymrende adfærd.

Frederiksberg Kommunes skoler og dagtilbud har tilknyttet en forebyggende rådgiver fra familieafdelingen. De forebyggende rådgivere bistår skoler og dagtilbud med at vurdere bekymringer for børn og unge og understøtter lærere, pædagoger og andre fagpersoner i arbejdet med at sikre hurtig hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte.

I familieafdelingen arbejdes der efter den socialfaglige, helhedsorienterede metode Integrated Childrens System (ICS), der understøtter at sagsbehandlingen tager udgangspunkt i en helhedsorienteret forståelse og analyse af barnet/den unges behov, herunder afdækker hvordan barnet/den unges familieforhold og omsorgsmiljø påvirker barnet/den unges trivsel og udvikling. Familieafdelingen arbejder med systematisk inddragelse af børn og unge, og gennem samtaler og observation sættes fokus på barnet/den unges forståelse af egen livssituation og udfordringer, fra det tidspunkt, hvor der modtages en underretning med bekymring for barnet/den unge, til sagsforløbet kan afsluttes. Dette skaber også rum for opmærksomhed i forhold til opsporing og håndtering af eventuel bekymring for ekstremisme eller radikalisering.

Voksne, over 18 år

I Arbejdsmarkedsafdelingen har ledere og medarbejdere med borgerkontakt en generel opmærksomhed på unge og borgere, som udviser tegn på begyndende ekstremisme eller radikalisering. Borgerne mødes i uddannelsesvejledningen og Ungecentret og til borgersamtaler i jobcentret. Borgeren følges ofte over tid og medarbejderne har dermed mulighed for at opnå kendskab og fortrolighed med den enkelte borger og mulighed for at være opmærksomme på eventuelle bekymringstegn.

I Socialafdelingens indgange for henholdsvis borgere under og over 30 år, ydes der generel råd og vejledning ud fra den problemstilling, borgeren henvender sig med. I den ydede råd og vejledning, er der samtidig mulighed for opmærksomhed på, om borgeren udviser tegn på adfærd, som kan relatere sig til ekstremisme eller radikalisering.

Ved bekymringer fra fx naboer eller samarbejdspartnere laves opsøgende, forebyggende arbejde, for at afdække bekymringernes omfang. I Socialafdelingens øvrige indsatser udredes borgeren med fokus på bl.a. sociale forhold og netværksafdækning. Her er der opmærksomhed på, om afdækningen giver anledning til bekymring for ekstremisme og radikalisering. Der er i udvalgte områder en boligsocial indsats, hvor familier mødes i deres nærmiljø. Dette giver mulighed for at gå i dialog med borgerne, hvis der er grundlag for bekymring.

Frederiksberg Kommune har desuden et formelt PSP-samarbejde (politi, sociale myndigheder og psykiatri) og KSP-samarbejde (kriminalforsorgen, sociale myndigheder og politiet) som også kan fungere som tværfaglige fora til at afdække/afkræfte eller opspore tegn på radikalisering.

Det videre arbejde med beredskabsplanen

Når beredskabsplanen er godkendt i kommunalbestyrelsen, vil den blive implementeret i fagområderne. På børne- og ungeområdet er det besluttet, at der nedsættes en tværgående arbejdsgruppe som skal understøtte en samlet proces for

implementering af beredskabet for opsporing og forebyggelse af vold og seksuelle overgreb, beredskabet for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter samt beredskabet for ekstremisme og radikalisering.

Jf. loven, skal beredskabsplanen løbende revideres efter behov, dog som minimum hvert fjerde år. Det er børne- og ungeområdet, der har ansvar for koordinering af revisionen.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Kommunalbestyrelsen.

Undervisningsudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget til orientering/efterretning.

Historik

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 15. april 2024, pkt. 33:

Undervisningsudvalget tog sagen til efterretning.

Indstilling 15. april 2024, pkt. 24:

Børne- og ungeområdet indstiller til børneudvalget, at udvalget godkender "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering".

Børne- og ungeområdet indstiller til undervisningsudvalget, socialudvalget samt arbejdsmarkeds-, vækst-, og uddannelsesudvalget, at udvalgene tager sagen til orientering.

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 15. april 2024, pkt. 24:

Børneudvalget indstiller, at "Beredskabsplan og handleguide ved ekstremisme og radikalisering" godkendes.

Beslutning fra Socialudvalget 2022-25, 3. juni 2024, pkt. 34:

Socialudvalget tog sagen til orientering.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget 2022-25, 3. juni 2024, pkt. 26:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget tog sagen til orientering.

Bilag

Bilag 1 - Beredskabsplan ekstremisme

Bilag 2 - Actioncards ekstremisme

Punkt 184: Lukket: Køb af fast ejendom

02.00.00-G01-54-19

Punkt 185: Lukket: Opsigelse af driftsoverenskomst

03.00.00-G01-9-24

Punkt 186: Lukket: Bevilling til indgåelse af forlig i voldgiftssag

02.00.00-G01-21-19